THE STANDARD BEARER

A REFORMED SEMI-MONTHLY MAGAZINE *published by*
THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICHIGAN

Subscription communications should be addressed to J. H. Vander Vennen, 1061 Dunham St., S. E., Grand Rapids, Mich.

Editorial Staff:
H. HOEKSEMA G. M. OPHOFF
G. VAN BEEK

Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Michigan

Communications relative to contents should be addressed to Rev. H. Hoeksema, 1139 Franklin St., S. E., Grand Rapids, Mich.

Vol. III, No. 21 AUGUST 1, 1927 Subscription Price, $2.50

MEDITATIE

DE HEERE ISRAELS ROEM

> Welgelukzalig zijt gij, o Israel! wie is u gelijk? gij zijt een volk, verlost door den Heere, het Schild uwer hulp en Die een zwaard is uwer hoogheid; daarom zullen zich uwe vijanden geveinsdelijk aan u onderwerpen, en gij zult op hunne hoogten treden! Deut. 33:29.

Wie, o volk Gods, is u gelijk?

Wie kan u evenaren in diepte van gelukzaligheid, in grootheid van macht, in heerlijkheid van overwinning?

Waar is het volk, dat in blijdschap zingen mag en jubelen in groote vreugde als gij; dat zich met u meten kan in den strijd; welks glorie bij uw glorie te vergelijken valt?

Zoo roemt Sion zelf!

Zoo mag Gods volk roemen, omdat het roemt in zijnen God; in den Heere, in den onveranderlijken, eeuwiggetrouwen God des verbonds.

Eigen roem is ijdel. Roemen in het vleesch is enkel dwaasheid. Het stalen zwaard van den dappersten held wordt verbroken en wie er op vertrouwde gaat ten onder en 't briesend oorlogspaard moet sneven en 't stort zijn berijder met zich in 't verderf. Machtige denksystemen van diep-peinzende philosofen zijn van beneden, aardsch, duivelsch; wie vertrouwt op hunne resultaten vindt in het einde bittere teleurstelling en smart. Wonderen van vernuftige werken van roemruchtige uitvinders, waarmee men de zeeën doorklieft, de hemelen doorzweeft of den bliksem bindt, om er op te rijden, zij allen vergaan en wie zijn heil zoekt in die werken van menschenhanden vergaat met hen. De rijkdom der wereld verroest en vermolmt en wie niet anders rijk is, is arm. 't Genot des vleesches is bitterheid en verrotting der beenderen in 't eind, wie zich er aan overgeeft ontwaakt straks in vlijmende smart en namelooze ellende. 't Bedenken des vleesches is vijandschap tegen God; wie in dat bedenken boogt vindt vervloeking zijn deel. In 't vleesch te roemen is louter ijdelheid....

Maar Israels roem is de Heere!

Hij is het begin en het einde, het beginsel en het doel van den lof en den jubel van Zijne beminden.

Door den Heere is het verlost!

Alleen daarom is die verlossing geen ijdele droom maar eeuwige werkelijkheid.

Hoe zou ooit een arm des vleesches Israel hebben verlost uit de diepten van ellende en de banden der zonde en des doods. Was niet Israel van ouds een slavenvolk in Egypte, geknecht en verdrukt, zuchtende in machtelooze rebellie in zijn dienstbaarheid, zijn rug krommende onder de striemen van den verdrukker? Of ook, als Farao's machtige arm verbroken is door de wondermacht van Jehova en 't volk des Heeren gaat door de zee de bange woestijn in, om te worstelen met de machten der woestijn, met woedende stormen en schroeiende hitte, waar brood noch water is en de vijand altijd loert om het te verderven, waar de slang kruipt om te dooden met haar vurig venijn, hoe zal dan nog dat volk zichzelf beschermen en verlossen, zijn eigen strijd strijden ter overwinning?....

En dit alles is nog slechts beeld!

Beeld van die vreeselijke macht van schuld en zonde en dood, waarin dat volk van nature ligt verzonken.

O, wat diepten van ellende dreigden dat volk te verslinden! Wat machten van zonde en dood hielden het gebonden en gevangen! Bergen van schuld omgaven het, die hun toppen steeds hooger verhieven voor het oog van hem, die zou trachten ze te beklimmen en te overkomen! Ketenen van dood en verderf hielden hen gevangen, die door geen aardsche macht ooit konden worden verbroken. Kolken van eeuwig verderf kookten en bruisten, om het te verzwelgen en er was geen ontkoming....

Doch de Machtige Jacobs verloste!

Gij zijt een volk, verlost door den Heere!

Daarom is die verlossing tastbare werkelijkheid en eeuwig zeker. Hij, de eeuwig-getrouwe God verkoor u, in souvereine liefde. Hij, die nimmer laat varen de werken Zijner handen kocht u vrij uit de dienstbaarheid der zonde en des doods, door het bloed van Zijnen lieven Zoon. Hij, die werkt zoodat niemand het ooit kan kee-

ren, greep u aan met armen van onwederstandelijke genade, verbrak de ketenen, die u gebonden hielden en leidde u uit, uit de gevangenis der verdorvenheid in de vrijheid der kinderen Gods. Hij, die de heerlijke is, verloste u; daarom is die verlossing zoo onuitsprekelijk heerlijk en daarom zijt gij zoo boven allen welgelukzalig. Hij verloste u uit helsche diepten, om u te voeren naar hemelsche hoogten; Hij bevrijdde u uit bangste dienstbaarheid om u te doen ingaan in nooit gekende vrijheid; Hij trok u uit de zwartste duisternis, om u te leiden in het allerheerlijkste licht van Zijn hemelschen tabernakel; Hij voerde u uit den allervreeselijksten dood, om u te doen jubelen in het allerheerlijkste leven. Hij, de souvereine God, verloste u; daarom is voor u alle roem uitgesloten . . . . .

't Was niet om u, om hooger deugd of grooter waarde, die gij zoudt bezitten voor Hem.

't Was eeniglijk en alleen souvereine genade!

Eeuwige, vrije gunst, die Hem bewoog!

Daarom zijt gij welgelukzalig, o Israel, als een volk, dat door den Heere werd verlost.

Wie, ja wie is u gelijk?

De Heere alleen is Sions roem.

Want de Heere heeft Zijn volk verlost.

En de Heere is ook de beschermer en bewaarder van Israel, Die hen met kracht omgordt tot den strijd, Die voor hen strijdt en door hen strijdt, en Die in 't heetst gevaar een veilige toevlucht is voor allen, die op Hem betrouwen.

Hij is het zwaard van Sions hoogheid en het schild van Israels hulpe.

Wie hoog staat en verhoogd is heeft behoefte aan een zwaard. Niet wie een vergeten hut bewoont en staat op den benedensten sport van den ladder des levens onder de menschen kinderen, maar wie in paleizen zijn woning maakt of bergtoppen van roem en eer beklimt, moet het zwaard aangorden ten strijde. Wie arm is wordt niet door den dief bespied en heeft geen schat te verdedigen tegenover den roover, maar wie rijk is moet zijn schatten bewaken. Wie naam noch roem heeft wordt niet met nijdige oogen aangezien, maar wie hoog in eere komt wordt bestookt.

Zoo is het in de wereld . . . . .

De koningen der aarde, de wereldgrooten hebben behoefte aan een zwaard hunner hoogheid. Dat zwaard moet sterk en scherp zijn. En de arm, die dat zwaard hanteert moet machtig zijn om de hoogheid te kunnen verdedigen en handhaven temidden der vijanden.

Zoo is het ook met het volk des Heeren Heeren in het midden der wereld.

Het staat hoog, onvergelijkelijk hoog. Het mag vrij roemen, ook uit het oogpunt van zijn hoogheid, zijn eer, zijn heerlijkheid en majesteit: wie, ja wie is ons gelijk? Alleen maar, het is niet eigen hoogheid, waarop ze roemen, maar een heerlijkheid hun door den Heere geschonken. Ook is het geen hoogheid, geen roem en majesteit naar den maatstaf der wereld, maar eene hoogheid des geestes door genade. Ze zijn uit de duisternis verlost door den Heere, en wandelen nu in het licht, want kinderen des lichts zijn ze geworden. Ze zijn uit den dood verlost en wandelen nu in het eeuwige leven, want hun wandel is in de hemelen. Ze zijn verlost van de macht des duivels en der zonde en wandelen nu voor het aangezicht des Heeren huns Gods, met Zijne liefde in hun hart, met Zijn licht in hun verstand, met Zijn gebod in hun wil, met Zijn naam op hun lippen. Ze zijn profeten Gods en spreken van Hem, roemende Zijne deugden; ze zijn priesters des allerhoogsten en wijden Hem hun leven; ze zijn koningen den Heere en strijden Zijn strijd, ingaande in Zijne overwinning . . . . .

O, ja, door genade, loutere, onverdiende, altijd en absoluut verbeurde genade is het, maar feit is toch, dat Sion onvergelijkelijk hoog staat!

Daarom heeft Sion behoefte aan een zwaard en aan een schild.

Sion moet strijden.

En Sion moet beschermd worden.

Want Sion woont en leeft temidden van een vijandige wereld.

En die wereld haat Sions hoogheid. O, roemde Gods volk slechts met den roem der wereld, de wereld zou hen niet haten, maar veeleer zich dien roem van Israel toeëigenen als de hare. Roemde Israel slechts in het vleesch, de wereld zou beseffen, dat die roem haar eigen was. Doch nu staat Israel als toonbeeld van Godes roem temidden van eene Gode vijandige wereld, als een licht temidden der duisternis, als een getuigenis Gods temidden van hen, die zulk een getuigenis haten. Daarom haat de wereld Israels hoogheid en wil ze Gods volk van die heerlijkheid, die ze door genade bezitten, berooven. Ze vleit en dreigt, ze lokt en vervolgt, ze verleidt en bestookt het volk des Heeren . . . . .

En ze is machtig in haar aanvallen; sterk in haren strijd.

In zichzelf zou Israel zekerlijk moeten bezwijken in den kamp en het onderspit delven. Ze is tegen hel en duivel niet bestand.

Doch, zie nu, de Heere, die Israel verloste, is ook het zwaard zijner hoogheid en het schild zijner hulpe! Wie is dan Israel gelijk? Wie heeft een zwaard als Israel; wie wordt gedekt door een schild als het volk des Heeren Heeren? Hij, de Heere, is de Machige Jakobs, die eeuwiglijk al Zijn welbehagen doet, tegen Wien geen macht bestand is, zonder Wien geen macht bestaat, die alle dingen doet naar den raad Zijns willens. Als Hij spreekt, dan is het er; als Hij gebiedt, dan staat het er. Voor Hem moet alles zwichten. Als Hij strijdt, dan heeft Hij de overwinning en dan moet zelfs de vijand tot zijn eigen nederlaag medewerken. En Hij is de getrouwe. Nooit verandert Hij. Nimmer geeft Hij den strijd op. Als Hij Israels zwaard is en zijn schild; als Hij vóór Israel strijdt en dóór Israel Zijn eigen strijd voert, dan is er niemand Israel gelijk in de worsteling. Als Hij Israel dekt en beschermt, laat dan de vijand vrij woeden en tieren en Gods volk bestoken; laat hij rondom de veste

van Sions hoogheid razen; laten de vurige pijlen des vijands vliegen en laten dood en hel haar vrij bestoken, er is geen nood. Geen kwaad zal de veste genaken.

Geen volk is dan sterker dan Israel in den strijd.

Geen volk is dan veiliger dan Gods volk in 't allerbangst gevaar.

Niemand is Israel gelijk.

Hij is Sions wachter.

Wie dan, o, Israel, is u gelijk?

Welgelukzalig zijt gij!

O, Israel!

Door den Heere verlost!

Strijdende den strijd des Heeren!

Hoog verheven door Goddelijke genade!

Met den Heere tot het zwaard uwer hoogheid, voor u en door u strijdende!

Met Jehova, de getrouwe verbonds-God, de Machtige Jakobs tot uw schild, u dekkende in 't heetst van den strijd, in 't bangste van 't gevaar, dat van alle zijden dreigt!

Wie is u gelijk in uwe gelukzaligheid, in de heerlijkheid uwer verlossing, in de schoonheid uwer hoogheid, in de zekerheid uwer worsteling ter overwinning, in de veiligheid uwer veste, in de glorie van uw triumf?

Uwe vijanden zullen zich geveinsdelijk aan u onderwerpen; gij zult op hunne hoogten treden, omdat de Heere uw God is, uw machtig zwaard, uw dekkend schild, uw één en uw al!

O, ja, naar den schijn der dingen is het dikwijls zoo geheel anders! Naar den maatstaf der wereld hebt ge de overwinning niet. Dan zijt ge een volk, dat altijd weer het onderspit delft, dat vervolgd wordt en gesmaad, dat vreest voor der wereld stalen zwaard, dat verdrukt en beroofd ronddoolt, dat vlucht in holen en spelonken van wege de vreeze des vijands, dat zijn bloed, zijn leven laat in den strijd. Dan wordt ge verjaagd, gedrukt, den ganschen dag geplaagd en gedood. Dan zou niemand ooit uw strijd willen strijden, voor u den kamp opnemen . . . . .

Doch dit alles is slechts schijn. Immers de strijd gaat niet om de dingen der wereld, om wereldsche schatten en naam en positie of eer en roem. De strijd is niet beslecht als de wereld u doodt en vervolgt en liegende alle kwaad tegen u spreekt, tot ge geen plaats meer hebt voor 't hol van uwen voet. De strijd is een geestelijke. Het gaat om de door den Heere u geschonkene hoogheid, om Zijn naam en Zijn eer, om hemelsche en eeuwige schatten. Het gaat om uw eeuwig en hemelsch leven, om uw geloof en uwe liefde en uwe hope. Het gaat om uw God! En dan, ja, dan mogen wereld en hel en duivel samenspannen, geen nood! Wel veinzende en liegende, wel u blijvend belasteren, om den schijn der overwinning aan zich te behouden, zoolang het gaat in deze wereld, maar onderwerpen zal zich de vijand en hij zal ook tandenknersend toch moeten bekennen, dat de overwinning uwer is. Bolwerken en hoogten moge de vijand dan opwerpen, om u te bestoken, ook over de allerhoogste er van zult gij met uwe voeten treden . . . .

Israel, o, wie is u dan gelijk?

Als 't zoo staat, als de Heere, de eeuwige God, die de hemelen en de aarde gemaakt heeft, en die alles doet wat Hem behaagt, uw krijgsman en uw beschermer is, dan is niemand bij u te noemen, dan is uw triumf zeker en onuitsprekelijk heerlijk.

Daarom, o Sion, roem in uwen God! Steun nimmer op vleesch en stel nooit een arm des vleesches tot uw betrouwen. In eigen kracht ligt uwe nederlaag.

Alleen in den Heere uwen God doet gij kloeke daden!

Op Hem het oog des vertrouwens en der hope!

In Hem alleen uw roem!

De strijd is kort en spoedig volstreden.

En de overwinning is in Hem gewis.

Israel, hoop gij op den Heere!

Hij is uw zwaard en uw schild!

Welgelukzalig zijt gij!

Nu en eeuwiglijk!

Halleluja!

Amen!

H. H.

PSALM 109:2

Als de kemel u siet komen
steeckt hij sijnen mummelbek,
door de wijdt geplante stengen
van sijn ijzer traliehek.

En hij buygt de lompe beenen,
en hij buygt den hoogen kop;
wat uw handt hem haest sal geven,
vreet hij aanstonds gulzig op.

Maer wanneer hij niet en vindet,
waer sijn smaek op was gericht,
spuwt hij, nijdigh en verbeten,
u sijn speecksel int gesicht.

Siet so doen de booze lieden,
die u vleyen metter mondt,
die sich nedrich voor u buygen,
stroop u smeeren om den mondt.

Wie aant vleysch niet geeft dan eere,
als het vleyen aan den sot,
leugen lippen, dubble tonge,
sijn een gruwel onsen Godt.

N. Kluyver — Uit "Timotheus"

GOD ZAL ZORGEN

Geest der verdelging! sla uw armen om de gronden
der wereld, dat zij knakke, en inzakke, en verdwijn'!
Die baaiert zal voor ons de wieg eens Edens zijn!
Wij wachten uit dien nacht een onvergankbren Morgen!
Valle alles om ons heen! Wij loven: God zal zorgen!

I. Da Costa
Uit: "Hymne Voorzienigheid"

DE GELOOVIGEN EN HUN ZAAD

Gods verbond is wezenlijk geen belofte, schoon al de beloften Gods voor Gods verbondsvolk in Christus ja en amen zijn; ook is het verbond geen weg ter zaligheid zonder meer, schoon God aan Zijn verbondsvolk uit vrije gunst het eeuwig zalig leven schenkt, dat juist alleen in de gemeenschap van dat verbond Gods te genieten is; maar Gods verbond is wezenlijk de vriendschapsbetrekking tusschen God en Zijn volk, waarin God de souvereine vriend is van Zijn volk en dat volk de vriend-knecht des Heeren is. Zoo is Gods verbond altijd en overal. Zoo stond ook Adam in he paradijs als Gods verbondsvriend-knecht. Daartoe was hij naar Gods beeld geschapen, zoodat die creatuurlijke gelijkheid Gods Adam eigen was, die noodig was, om hem in die verbondsbetrekking met zijn God te doen leven. Hij bezat dan ook van stonde aan ware kennisse Gods, gerechtigheid en heiligheid. Hij was niet slechts een schepsel, dat op God was aangelegd, en dat langs zekeren weg het verbond met zijn God kon ingaan, maar hij had van zijn God ontvangen alles wat noodig was, om in dat verbond te staan en te leven. Het is dan ook niet waar, dat Adam in dat verbond Gods iets behoefde te verdienen, evenmin als dat ooit zou kunnen. Van verdienste kan er bij den mensch in zijne betrekking tot God wel nimmer sprake zijn. Immers, ook Adam stond in het paradijs als schepsel Gods en hij bezat niets, dat hij niet had ontvangen en dat niet zijn God toebehoorde. Zijn lichaam en zijn ziel, zijn verstand en wil en al zijn vermogens, zijn gaven en talenten, alles behoorde den Heere zijnen God toe, opdat hij Hem zou kennen en liefhebben en dienen met al zijne krachten. Met die gaven en krachten en talenten leefde en handelde Adam temidden van Gods werken in het eerste paradijs. Er was rondom hem niets, dat niet het eigendom was van den Heere. Hoe zou hij dan, waar hij zelf het eigendom des Heeren was met al zijne vermogens, en al wat rondom hem was evenzeer den Heere behoorde, ooit iets den Heere kunnen toebrengen en ooit iets bij Hem kunnen verdienen? Neen, uit vrije gunst had de Heere hem geschapen en bedeeld met de schoone gaven, die hij bezat. En uit vrije gunst had God hem juist zoo geschapen, dat hij met zijn God in verbondsbetrekking leven kon. Uit vrije gunst was hij ook werkelijk in die bondsbetrekking tot zijn God geplaatst. En in die betrekking had Adam ook het leven en kon hij eten van den boom des levens, die in het midden van den hof stond. Wel kon hij dat leven derven en verliezen, doch van een verdienen van leven was geen sprake. Wel zou hij, in den weg der gehoorzaamheid het leven, dat hij bezat, behouden en den dood niet sterven. Doch ofschoon hij dus in alles er op was aangelegd, om in eeuwige zaligheid met zijn God te leven, dat hij ook het hoogere leven en de hemelsche heerlijkheid en zaligheid zou kunnen deelachtig worden, die de Heilige Schrift *het eeuwige leven* noemt, daarvan lezen we in Gods woord eenvoudig niets. Dit eeuwige leven zou Adam niet alleen nimmer kunnen verdienen, maar is ook een leven, dat ons uit hem nimmer kon toevloeien, doch alleen uit Immanuel ons deel kon worden. Want de eerste mensch is uit de aarde aardsch, de tweede is de Heere uit den hemel. En wel is de aardsche Adam een voorbeeld desgenen die komen zou, doch de eerste is met den laatste in heerlijkheid niet te vergelijken. En zoo hoog de tweede Adam verheven is in glans en heerlijkheid, in genade en majesteit en leven, zooveel heerlijker is ook het leven van Gods verbond, zooals we dat door dien tweeden Adam deelachtig worden.

Wij schrijven dit nog eens, omdat we inderdaad van overtuiging zijn, dat hier een der meest fundamenteele beginselen van een Schriftuurlijk-Gereformeerde voorstelling in het geding is, en omdat een zeer onschriftuurlijke en ongereformeerde voorstelling reeds lang ingang heeft gevonden bij ons volk. Het zoogenaamde werkverbond is dan een soort overeenkomst tusschen God en Adam, die eigenlijk op gansch mechanische wijze wordt gesloten. Die overeenkomst bestaat dan, volgens vele vraagboekjes, in een voorwaarde, eene belofte en eene bedreiging. De voorwaarde is dan gehoorzaamheid, voornamelijk daarin bestaande, dat Adam niet mocht eten van den boom der kennis des goeds en des kwaads. De belofte is dan, dat Adam het eeuwige leven zou kunnen verdienen, bijaldien hij gehoorzaamde. En de bedreiging bestaat daarin, dat hij den dood zou sterven, bijaldien hij Gods gebod overtrad. Tegenover die mechanische beschouwing van Gods verbond nu stellen wij, dat het verbond wezenlijk in de vriendschapsbetrekking bestaat, dat God de Heere Adam in het paradijs in die betrekking tot Zichzelf had geplaatst, reeds door zijne schepping naar den beelde Gods, en dat hij in die betrekking het leven bezat en zalig was. Natuurlijk zou Adam in den weg van gehoorzaamheid het leven kunnen houden, want immers alleen in dien weg genoot hij de gunste Gods. Hij was knecht des Heeren. Knecht zijns Gods was hij met geheel zijn bestaan en met alle dingen. Daarom was hij dan ook Gods profeet, Gods priester, Gods koning. Als ge zijn vriend-knecht-betrekking beschouwt uit het oogpunt van zijn kennend vermogen en leven, dan stond hij in het paradijs als Gods profeet. Met geheel zijn kennis was hij knecht. En als die kennende knecht was het zijne roeping, om zijn God recht te kennen in al de werken Zijner handen en dan van Hem en Zijne deugden te spreken, Hem groot te maken en voor Zijne eere te staan en te strijden. Beziet ge die knecht-vriendschap uit het oogpunt van zijn willend en begeerend leven, dan was Adam priester Gods, want ook met geheel het leven van zijn hart en wil was hij knecht Gods. En als zoodanig was het zijne roeping, om den Heere Zijn God te willen en te lieven en zichzelf met alle dingen Gode te wijden. En eindelijk, beschouwt ge datzelfde knechtschap uit het oogpunt van Adams kracht in betrekking tot de schepping temidden waarvan hij was geplaatst, dan was hij koning onder God. Ook als koning was hij knecht en was het zijne roeping om in den naam des Heeren en onder Hem en naar Zijne ordinantiën te regeeren over alle werken van Gods handen in het eerste

paradijs. Alszoodanig eischte Adams plaats in Gods verbond absolute en onvoorwaardelijke gehoorzaamheid. Werd hij ongehoorzaam, dan verbrak hij daarmede Gods verbond, zoover als hem betrof, dan dierf hij Gods gunst en verloor hij het leven; dan moest hij den dood sterven. Nu moet hier nog bij, dat Adam dit alles moest zijn en moest beleven op antithetische wijze. De keuze vóór zijn God moest zoo voor zijn bewustzijn staan, dat hij tegelijkertijd tegen Satan koos; hij moest zijn God dienen met verwerping van al wat niet naar den wille Gods was. Vandaar de boom der kennis des goeds en des kwaads. Vandaar ook de verleiding door de slang. Adam stond als de vriend-knecht des Heeren voor de anti-these in het eerste paradijs en als van Gods partij leefde hij het leven des verbonds antithetisch.

Nu stond Adam in dat verbond Gods met en voor en aan het hoofd van zijn zaad, het menschelijk geslacht. Het menschelijk geslacht bestaat niet uit een hoop individuen, waarin ieder zijn eigen meester staat en valt. Zoo is het, voorzoover wij kunnen nagaan, wel in de engelen-wereld. Wel is er ook in die engelenwereld orde en rang en saamhoorigheid, doch niet op dezelfde wijze als dit het geval is met het geslacht der menschen. God schiep de engelen niet in één, het menschelijk geslacht wel. God schiep het menschelijk geslacht in Adam, formeert uit dien éénen mensch straks de vrouw en laat dan, niet door schepping, maar door organische ontwikkeling, uit dat ééne menschenpaar het gansche geslacht der menschen voortkomen. Het gansche geslacht der menschen is dus letterlijk in dat eerste menschenpaar en komt organisch uit hen voort. Adam staat dan ook in het eerste paradijs als de drager der menschelijke natuur. Hij is dat als wortel van heel het organisme van ons geslacht. Al wat ooit aan den stamboom van ons geslacht zal bloeien en in het leven van het geslacht tot openbaring zal komen, ligt in hem als in een zaad besloten, komt uit hem als uit den wortel voort. Het lag wel alles in hem, doch in hem persoonlijk kon dit alles nooit uitkomen en zich ontwikkelen. Eerst als uit hem de menschelijke natuur zich ontplooit en openbaart en gedragen wordt door duizenden bij duizenden van menschelijke personen, zou ze zich in al haar rijkdom van gaven en krachten ontwikkelen. En in verband met dit alles, staat de eerste Adam in Gods verbond ook als het hoofd van ons geslacht in den rechterlijken zin des woords. Hij vertegenwoordigt ons geslacht voor Gods aangezicht. Er is in ons geslacht niet slechts een organische eenheid en saamhoorigheid, maar ook een rechterlijke solidariteit, die haar band vindt in den eersten mensch, zooals hij staat aan het hoofd van allen voor God. Dit alles is kennelijk de waarheid, zooals die in de Schrift ons is geopenbaard en door de Gereformeerde vaderen beleden, zoowel als het getuigenis der ervaring en der geschiedenis. Wat 't laatste betreft, geschiedenis en ervaring leeren, dat niet één mensch thans bestaande of ooit geleefd hebbende goed is en zonder zonde. Dit is eenvoudig een ontegenzeggelijk feit. Dit feit te willen verklaren uit navolging van een eens gegeven slecht voorbeeld, zooals de Pelagiaan dat wil, is niet alleen al te oppervlakkig, maar strookt ook niet met de ervaring aller eeuwen. Het is eenvoudig niet waar, dat de menschelijke natuur door een beter voorbeeld of temidden van gunstiger omgeving, zich verbetert. Wel is het tegendeel waar. Neen, de natuur zelf is verdorven geworden en dat wel in den éénen mensch, die drager was van de gansche menschelijke natuur. Alleen dat verklaart het universeele der zonde en der verdorvenheid. Maar zoo ook onderwijst ons de Schrift. Want wij worden in zonde en ongerechtigheid ontvangen en geboren en het gedichtsel van des menschen hart is boos van zijne jeugd aan. En dit alles verklaart de Heilige Schrift door ons te leeren, dat door éénen mensch allen gezondigd hebben en dat door de ongehoorzaamheid van dien éénen de schuld gekomen is over alle menschen tot verdoemenis. En dit alles is alleen waar als èn rechterlijk èn organisch het menschelijk geslacht begrepen en besloten lag in den eersten mensch Adam. Zoo staat dus Adam in Gods verbond met en voor en aan het hoofd van zijn zaad, het gansche geslacht der menschen.

Nu valt, door de verleiding des Satans en door zijn eigen moedwillige ongehoorzaamheid, die eerste mensch Adam, en door zijn val verdwijnt de eerste openbaring van Gods verbond. God had zijn knecht in het paradijs gesteld met een vrijen wil. Niet natuurlijk, alsof die eerste mensch in den souvereinen zin des woords vrij was, zoodat hij met zijn willend leven ganschelijk niet afhankelijk zou zijn van Gods welbehagen en van Zijn voorzienig bestel. In dien zin is geen schepsel ooit vrij. God is en blijft souverein en de mensch blijft afhankelijk van zijnen God ook in zijn willend leven. Doch in zedelijken zin was Adam vrij. Hij kon goed en kwaad kiezen. En dit ook al weer niet zoo, dat Adam in het paradijs stond in kinderlijke onnoozelheid of zedelijke neutraliteit, zoodat hij eigenlijk eerst door het eten van den boom zuivere kennis kreeg van goed en kwaad en een zedelijk schepsel werd. Integendeel. Adam was bedeeld met positieve kennis van God, met gerechtigheid en heiligheid. Hij stond met zijn aangezicht naar God gekeerd. Doch door een daad zijns willens kon hij zich omkeeren, van God af en naar den duivel toe. En dit juist werd beslecht door zijne houding tegenover den boom der kennis des goeds en des kwaads. Metterdaad werd hierdoor beslist of Adam in gehoorzaamheid zich door zijn God wilde laten leiden, God alleen wilde laten bepalen wat goed en kwaad was, dan wel of hij als God wilde zijn, zelf bepalende en in dien zin kennende het goed en het kwaad. Nu beslist Adam tegen God en vóór Satan. Hij verwerpt Gods woord en daarmede Hemzelf. Hij luistert naar de verleiding des Satans door de vrouw. Hij kiest vóór de duisternis en verwerpt het licht. Hij verbreekt Gods verbond. Zijn licht verkeert in duisternis, zijn gerechtigheid in zonde en schuld, zijn heiligheid in bedorvenheid zijner geheele natuur, zijn leven in dood, zijne liefde in vijandschap. De dood heerscht over hem. Want wij moeten niet zeggen dat Adam op dien eigen dag niet gestorven is, nog veel

minder dat een zekere gemeene gratie hem weer verloste van de doodelijke uitwerking van het gif der zonde. Neen, de zaak stond juist zoo, dat Adam, op het eigen oogenblik, dat hij zondigde, de gunste Gods dierf en voorwerp werd van Gods verbolgenheid en toorn. God doodde hem. Want ook daarin handhaaft God Zijn verbond, dat Hij doodt, wie Hem verlaat en de rebelleerende hand tegen Hem opheft. Daarom kon het dan ook niet anders of Adam, die het leven alleen in Gods gunste kon genieten, moest sterven, zoodra hij zich den toorn Gods had waardig gemaakt. De dood heerschte over hem en een dienstknecht der zonde was hij geworden. Hij werd dit met zijn zaad. Want waar hij zondigt als hoofd van het geslacht, daar komt door de schuld van hem de verdoemenis over allen. En waar hij zondigt als onzer aller vader en drager van onze natuur, daar zal niemand ooit weer een reine kunnen voortbrengen uit een onreine. En waar hij eindelijk aan den wortel van ons geslacht ligt, daar zal zijne ééne zonde zich ontplooien in vele zonden van de duizenden en millioenen, die uit hem zijn, tot in het gansche geslacht zich die ééne wortelzonde heeft voldragen en de mate der ongerechtigheid vol is. Het is dan ook geen genade of gratie, als door Gods voorzienig bestel ons geslacht niet aanstonds in den wortel ondergaat, maar moet blijven voortbestaan en Gods raad dienen, en als iemand in dat geslacht buiten Christus wordt geboren. Want hij wordt geboren onder de schuld en de verdoemenis en in den dood en kan nimmermeer iets anders doen dan door eigen schuld en zonde medewerken tot het voldragen der vrucht dier ééne wortelzonde en zoo schuld met schuld te vermeeren.

Nu staat, naar den raad des Heeren Heeren, Christus achter Adam en dient uit dit oogpunt Adams val om plaats te maken voor den Koning, dien God gezalfd had over Sion, den berg Zijner heiligheid. De eerste knecht des Heeren valt, doch als hij valt zegt God: "Ziet mijn Knecht, welken Ik verkoren heb." De eerste Adam valt weg om plaats te maken voor den tweeden. Zoo zal toch zeker de zaak moeten worden voorgesteld. De val van Adam heeft plaats naar Gods bepaalden raad. Geen gereformeerd mensch mag daaraan ook maar een oogenblik twijfelen. Want Gods raad bestaat en Hij doet al Zijn welbehagen. En dat niet alleen in den zin, dat Hij de eindelijke overwinning heeft over Satan en alle werkers der ongerechtigheid, terwijl in den loop der geschiedenis de duivel toch op velerlei wijze dien raad wederstaat. Met zulk eene beschouwing komen we in het heidensch dualisme uit. Ook de heidenen wisten van een goeden en een boozen god, die altijd strijd voerden met elkander, doch in welken strijd de goede god eindelijk de overwinning zou behalen. En niet zoo weinigen meenen, dat als ze de zaak slechts zoo voorstellen, zij voorstanders mogen heeten van de antithese. Doch zoo staat de zaak niet. De machten der duisternis hebben in de geschiedenis nimmer de overwinning, zelfs niet voor een wijle. God doet altijd al wat Hem behaagt, ook met zonde en duivel. Zoo staat het ook met Adams val. Adam valt wel door zijn eigen schuld. God is ook niet de Auteur van zijne zonde. De schuld ligt bij Adam, niet bij God. Doch dit alles neemt niet weg, dat ge den val van Adam niet alleen moogt verklaren uit Adams vrijen wil. Hij valt naar Gods bestek. Anders krijgen we van de dingen een vreeselijke voorstelling. Dan zou immers heel de geschiedenis, die volgt, een geschiedenis van kommer en jammer, van lijden en dood, met het bange kruis van Gods Eeniggeborene feitelijk worden beheerscht door den wil van Adam, waardoor hij vóór de duisternis en tegen God koos. Doch nu staat de zaak anders. Beschouwen we Adams val uit het oogpunt van den raad des Heeren, dan moet de eerste Adam vallen, opdat de tweede komen mocht. Want God had, tot grootere openbaring Zijner heerlijkheid en hoogere opvoering van Zijn verbond en heerlijker zaligheid Zijner kinderen, wat beters over ons bedacht, dan in den eersten Adam tot openbaring kwam of ook door hem ooit tot stand zou komen. Hij wilde Zijn verbond bevestigen, niet in dien eersten mensch, die uit de aarde aardsch is, maar in den tweeden Adam, die de Heere uit den hemel is, die God uit God is en straks ingaat in onze natuur, om ons het leven Gods deelachtig te doen worden, zooals de eerste mensch het nimmer kende. Dien raad des Heeren dient ook de val van Adam. En als nu de eerste mensch valt, staat naar den raad des Heeren Christus achter hem, om als Hoofd van een beter verbond aanstonds op te treden en op de ruïnen van het eerste huis des Heeren in het eerste paradijs een veel heerlijker huis des Heeren te bouwen als de Knecht des Heeren en de Hoogepriester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek. Door dezen Knecht des Heeren handhaaft God Zijn verbond en voert Hij het tot hooger heerlijkheid. Hij doet dat door in te gaan in onze natuur en de menschelijke natuur op de allerinnigste wijze te verbinden aan de Goddelijke. Hij doet dat, door onze schuld op zich te nemen en aan Zijn kruis te verzoenen. Hij doet dat door den dood te overwinnen, en door uit het graf te verrijzen met een leven der heerlijkheid, zooals Hij alleen dat kon ontvangen. Hij doet dat, door, als Hij straks is ingegaan in de hoogste hemelen, en aan de rechterhand des Vaders verhoogd zijnde, den Geest heeft ontvangen, voor al de Zijnen, Hem van den Vader gegeven, de levendmakende Geest te worden in hen in te gaan en hun het leven van Gods verbond te schenken in die gemeenschap, die Hijzelf zoo heerlijk eens aanduidde toen Hij sprak: "Gij in Mij en Ik in hen, opdat ze volmaakt zijn in één."

Zoo is dan thans Gods verbond het leven der vriendschap Gods in Christus. In dat verbond zijn geen aanbiedingen en geen voorwaarden. Het verbond is louter Godes. Hij richt Zijn verbond op, Hij verkiest en zaligt, Hij plant ons Christus in en Hij heiligt. Hij stelt ons als vrienden Gods, om Zijns Naams wille in het midden der wereld. Hij strijdt dan ook door Christus in ons Zijn eigen strijd ter eeuwige overwinning. En wij zijn, door Zijne genade, van Gods partij. En als straks de strijd volstreden is, dan geeft Hij ons uit vrije gunst de kroon der overwinning, een kroon des levens, een genadekroon.

Dat verbond Gods nu geldt ons en onzen kinderen.

Doch hierover een volgende maal, D. V.

H. H.

DE DIEPERE EENHEID VAN HET MENSCHDOM

Nederland vierde aan het einde van laatstleden Aprilmaand feest.

De door hare koninklijke ouders geliefde en door het Nederlandsche volk welbeminde prinses Juliana werd toen achttien jaren oud, en werd dus, volgens de Nederlandsche grondwet, meerderjarig, en gerechtigd tot troon en kroon.

Wij konden op onze wijze, doch slechts op zeer bescheiden schaal, nog best meedoen aan de vreugde van dien tijd, al zijn we reeds jaren lang burger van Amerika. We woonden indertijd den eersten luisterrijken intocht bij van het kleine prinsesje Juliana in Amsterdam, de hoofdstad des lands, en vergeten nooit het ontroerende gezicht op dat koninklijke ouderpaar met dat kleine vorstenkind in dien gouden koets, door de juichende menigte begroet, noch de aandoenlijke aubade op den Dam, waar de overgroote scharen met de hulp van het "koper," dat van het dak der Nieuwe kerk begeleidde en steunde, aan het koninklijk echtpaar en het jonge prinsesje, het "Dat 's Heeren zegen op u daal' " toezongen.

Er zijn nog hechte banden van liefde en trouw tusschen Oranje en Nederland, die vooral door het christenvolk in het anders wel over het algemeen stroeve Holland worden erkend, gevoeld, en vastgehouden, met dank aan God den Heere.

Al zien wij thans het oude vaderland, den strijd der christelijke partijen aldaar, de geschiedenis van Hollands republiek en koninkrijk, het volk en het vorstenhuis, met andere oogen aan dan voorheen, — nimmer hopen wij in waardeering te kort te schieten voor het goede, dat God ons daar deed ondervinden op allerlei wijze, in ouderliefde, huiselijk geluk, trouwe vriendschap, maatschappelijke en kerkelijke vorming, christelijk getuigen en werken op politiek en ander gebied. Evenmin als wij de goede hand Gods zullen voorbij zien, die ons veilig naar het nieuwe werelddeel overbracht, om daar een werkkring te vinden, en nieuwe banen naast oude paden, om Hem te mogen dienen, die ons kocht met Zijn dierbaar bloed, in Gods koninkrijk en voor den Naam des Heeren, voor het waarachtig welzijn, naar onze mate van kracht en roeping en stand, van den "machtigen Statenbond," die in "Vertrouwen op God" alleen verklaart te bestaan, en daarvan op zijn munt der wereld kond doet.

Het verplaatst worden in andere oorden; het vertrekken uit bepaalde, eigengevormde, vaak enghartige, Nederlandsche kringen; het vrij zijn van zoo dicht op elkaar en om ons heen levende persoonlijkheden, hetzij zij tot vriend of vijand behooren, het zich beter rekenschap geven van wat was en werd en is op het gebied der geschiedenis van door "God uitverkoren landen en volken," en omtrent al te sterk vereerde "Mozessen" en "Jozua's"; dat alles en meer maakt iemand, — die door genade lust heeft om den Heere te vreezen, en dorst naar waarheid en kennis; die het "opgaan, blinken en verzinken" van zooveel onder de natiën der wereld Schriftuurlijk geneigd wil nagaan, en de verschijnselen des levens zooveel hem mogelijk is wil onderzoeken en daarvan anderen mededeelen, — rijper, onbevangener, wijzer, vrijer. En hetzij koninkrijk of republiek, hetzij vorstenregeering of volksgouvernement, we hechten daaraan, aan het een noch het ander, niet overmatig.

Het zijn altemaal dingen van deze aarde die vergaat, met al wat van de wereld is. Alleen het woord onzes Gods blijft in der eeuwigheid.

Wij weten wel, dat de Shrift de koningsidee voorop stelt en telkens doet uitkomen op hare bladzijden. Maar lazen ook in het geheiligd blad, van het volk Israels, dat door middel van zijn vaderlijke huizen en stamhoofden invloed uitoefende op het volksbeleid door koningen en richters gevoerd. Het komt ook in dit opzicht maar aan op den stand van den man of de vrouw of het lichaam dat aan het hoofd staat van eene natie, tegenover God den Heere, den Almachtige, den Schepper van hemel en aarde en de Onderhouder en Bestuurder van al wat leeft en bestaat, en van het beginsel dat ons leidt in het regeeren of in het gehoorzamen.

En de revolutionaire wereld, die, al of niet met bloedig geweld, koningen van den troon stoot als uit den "democratischen" tijd zijnde, en het patriarchaal gezag dat de Schrift kent voor huisgezinnen en geslachten en volksstammen (een organische gedachte ook voor den gezagsvorm, een verbondsidee ook in het regeeren van families of staten) bespot als akelig ouderwets en geheel "inefficient," schreeuwt men tegenwoordig om dictators wijl anders het nationaal leven in 't honderd loopt, en klaagt men steen en been over het wegwerpen van alle banden door oud en jong, en over het gemis van alle vastigheid in het samenleven.

Natuurlijk leert de Heilige Schriftuur niet, dat de overheid haar macht van het souvereine volk ontleent, noch dat door een hoop zielen op een stuk grond, als losse zandkorrels tegen elkaar geworpen door een al of niet hooggeloofde of heilig geachte grond- en kieswet, de natuurlijke volkseenheid openbaar wordt, die zich politiek door de stembusmacht van de helft plus één laat gelden. — Doch daarover later wel eens meer, als het God belieft.

Wij wilden nu slechts even de aandacht onzer lezers trekken door te wijzen op een uitdrukking voorkomende in de toespraak, die koningin Wilhelmina tot haar 18-jarige dochter heeft gehouden aan den feestmaaltijd ten hove op den 30sten April, l. l., te 's Gravenhage.

Onder meer hartelijke en ernstige woorden tot de kroonprinses gericht heeft de koninklijke moeder en Nederlands regeerende vorstin, ook het volgende gezegd aan den verjaardagsdisch ten hove van haar geliefd kind en van 's volks hoop: . . . . "Zij het u gegeven altijd weer te vinden de diepe eenheid, die alle menschen samenbindt . . . . . en u zoo het vertrouwen waardig te maken van uwe tijdgenooten en bovenal van ons dierbaar volk! . . . . ."

Welke is nu, zoo vragen wij, die "diepere eenheid" door de Nederlandsche koningin bedoeld? Een eenheid, die "alle menschen samenbindt."

Koningin Wilhelmina, die gerust aangemerkt kan worden maar niet gedachteloos en goedmoedig of onverschillig na te praten, wat staatsdienaren of ambtenaren voor haar op het papier zetten, spreekt van "menschdom" en van "tijdgenooten;" waaronder natuurlijk meer aardbewoners moeten worden verstaan, dan de acht millioen Nederlanders en de veertig millioen Oosterlingen, die onder haar gezag zijn vereenigd.

Wat beteekent dan hare internationale "aanvoeling" van den tijd, waarnaar zij hare meerderjarig geworden dochter verwijst?

Is er een band, die 't gansche menschelijk geslacht samenbindt, die wij, en vooral tot regeeren aangewezen schepselen of christenen, hebben te zoeken om dien steeds weer te vinden?

Wij kennen dien niet.

Op grond der Schrift en der geschiedenis gelooven wij van harte, dat wij van Gods geslacht zijn, en dat de Heere ons allen uit éénen bloede heeft gemaakt. Maar dat zegt nu nog niets voor de eenheid van het in alle deelen uiteengescheurde en van God zijn Maker zich afgescheurd hebbende menschdom. Al zijn wij allen naar Gods beeld geschapen en organisch krachtens de schepping en volgens Gods ordinantie één met onzen stamvader Adam, en dus als mensch van nature allen dezelfden, wat ons boos denken en begeeren, ons willen en doen betreft en onze afkeerigheid van God en ons wangedrag jegens den naaste, daarmee is toch zeker niet "die diepere eenheid" aangewezen op welke aan den hofmaaltijd te 's Gravenhage door de hooge spreekster werd gedoeld. Onze eenheid uit en onze afkomst van Adam wijst nu slechts op afval van den levenden God, op snoode ongehoorzaamheid van het hoogmoedig schepsel dat Satan gehoor gaf, op zonde en dood, op jammer en ellende, op toorn Gods en vloek, onder welke alle menschen van nature gebogen en gebukt liggen.

D i e "altijd-weer-te-zoeken-en-te-vinden-diepere-eenheid" te bedenken kan zeker voor den Christen zijn nut hebben, als namelijk dit hem uitdrijven kan tot God den Heere, die in Christus de wereld met Zichzelf was verzoenende; in Christus die de zonde van het gansche menschelijk geslacht heeft gedragen, en die de zalige gemeenschap van het verloren menschenkind met zijn God, naar Diens verkiezende liefde heeft hersteld.

Maar zeer waarschijnlijk zal *deze* gedachte niet voorgelegen hebben in hart en hoofd van de koninklijke moeder, die gewaagde van een zich "daardoor het vertrouwen waardig maken van tijdgenoot en dierbaar volk."

En ook de volstrekte afhankelijkheid van het schepsel van den almachtigen God, zijn formeerder, ofschoon wijzende op eenheid van afkomst en van makelij, kan in onze evolutiedagen en van der dwazen binnenst overleg "dat er geen God is," niet gelden als een band, die bewust het menschdom zich één doet gevoelen.

Wij vreezen, dat de leugen van het algemeen vaderschap Gods en van den algemeenen broederband der menschen, die, naast de eigenlijke egoïstische bedoelingen, geleid heeft tot den Wereldvolkenbond in Europa, en de grenzen, nationaliteit, volkskarakter en zooveel meer van God bevolen onderscheidingen uitwisschende "internationale gedachte" bevorderd heeft, niet vreemd is aan het feestwoord der Oranjevorstin die over Nederland regeert, en dat der kroonprinses tot leiding moest dienen voor haar aanstaande regeeringstaak als een christelijk landsgebiedster.

Het heeft ons verwonderd, dat geen enkel blad of tijdschrift der christenen in Nederland, der Calvinisten van alle gading daar, een woord van eerbiedige kritiek heeft gehad betrekkelijk de onbijbelsche, onnationale wensch en opwekking van Nêerlands rijksvorstin, die eerder verklaarde, openlijk voor heel de wereld, dat "Christus voor alles" te achten, te eeren, en lief te hebben, het leidend beginsel was voor haar, en geldend voor heel het wereldleven.

't Was in de christelijke pers van Nederland àl "ontroering en lof en stillen dank" over de toespraak door de koningin tot prinses Juliana gericht. Maar het waarschuwen tegen de moderne, tegen God ingaande, algemeene menschenliefdeband en uit de aartsleugenbron afkomstige wereldburgereenheid, heenwijzend naar het verdeelende en uiteenscheurende Babel en ter zijde schuivende de door Gods Geest bewerkte samenbinding van wat bijeen behoort, werd ten eenemale gemist.

Zoo drijven wij wel af met den ongoddelijken, antichristelijken wereldbehoudsstroom, al zingen wij dapper en lustig van het: "Zij zullen ons niet hebben, de goden van den tijd."

Dat is niet alleen spijtig, maar dat is ook dwaling en zonde.

We moeten niet terug willen naar de eerste beginselen der wereld, van welke Gods kinderen immers ook afgestorven zijn.

We moeten blijven vasthouden, dat er, naar het Woord Gods, en gelijk Gods Geest ons leert, in deze wereld tweeërlei beginsel werkt, "niet alleen de onderscheiding van God en Zijn schepping," zegt Ds. J. C. Sikkel, "maar ook tweeërlei beginsel in het scheppingsleven sinds de zonde intrad," zonde en genade, licht en duisternis, leven en dood.

"Tweeërlei machtige, geestelijke, onderscheidende werking in de wereld als van het eeuwige wezen, den eenigen Heere, en van den wederpartijder, die is de duivel" . . . . .

En de machtige beweging in denken en kennen, in overleggen en streven, op zoo velerlei gebied, naar eenheid in deze wereld, naar gelijkheid van denken en doen, van lieven en loven onder de menschen, is een valsche demonische beweging tot kennen en werken van eenheid.

"Men zal dooven de vonken, die botsing geven en tegenstrijdigheid, de strijdvonken en oorlogsvonken, en bij alle verscheidenheid zal de eenheid triumfeeren," verklaarde reeds jaren nu geleden de door ons meer aange-

haalde gereformeerde predikant, die een naam had, en een gehoor dat hem begreep, voor de toepassing van de eeuwige beginselen der Heilige Schrift op het gebied van het sociale, politieke, en wereldleven.

"Heel die opvatting (zeide hij) en bedoeling van eenheid is in strijd met God en met Zijn Wezen en Zijn verhouding tot de wereld, met Zijn openbaring en Zijn werk. —

"Samenvloeiïng van het booze beginsel dat in de wereld werkt, en van het streven dat het kind Gods moet kenmerken, is een hellegedachte," zoo werd ook terecht opgemerkt door hem.

Er mogen nog zooveel bonden ontstaan en conferenties worden gehouden, nog zooveel samenstemming en eenheidszin zijn op maatschappelijk gebied, in het burgerschapsleven en in het gezellig verkeer, nog zooveel "christelijke" pageants worden opgevoerd, cantatas worden gezongen, muziekfeesten worden georganiseerd, speelparken worden gemaakt, optochten en schoonheidswedstrijden worden aangekondigd, en "openlucht" tentoonstellingen en county fairs, die God en Zijn woord verachtende samenstemming zal te schande worden.

God komt om gericht te houden, om op te vorderen Zijn heilige waarheid.

Christus, Wien al het oordeel is gegeven, komt weder ten gerichte, en de gezegenden Zijns Vaders zullen het koninkrijk beërven, dat hen weggelegd is van voor de grondlegging der wereld.

En zij, die niet gewild hebben dat Hij, het Zaad der vrouw, de Zoon des menschen, koning over hen zou zijn, zullen voor zijne voeten worden doodgeslagen.

Het "christelijk Euroop" heeft ook zijn tijd, en ook zijn oordeel komt. Evenals voor alle volk, zoo ook voor Nederland, waar het Evangelielicht zoo helder heeft geschenen, maar waar de afval ook groot, daartegenover zeer groot, is.

Slechts in onze eenheid en samenstemming met Christus, in onze toevergadering tot Hem, ligt behoud van het menschengeslacht.

Moge dat ook door koningin, en allen die in hoogheid zijn gezeten, worden verstaan.

En niet geleefd worden bij het valsche licht, dat, met gebruik nog wel van het Woord Gods, vaak wordt ontstoken van kansel en "platform," alsof volkenbonden en vredesconferenties dingen zijn die Gods Geest zaligend en Gode verheerlijkend heeft gewerkt, en vrucht zijn van de zegenrijke werking van het Goddelijk Evangelie.

Zij die voor Gods Woord beven, roepen met opgeheven handen, waar het Licht des Heeren schijnt in hunne harten, eerbiedig uit en dankend: "O, Heere, Uw woord bestaat in der eeuwigheid, in de hemelen. Ik zal Uwe bevelen in der eeuwigheid niet vergeten, want door dezelve hebt Gij mij levend gemaakt. Gij doet alle goddeloozen der aarde weg als schuim; daarom heb ik Uwe getuigenissen lief. Maak mijne voetstappen vast in Uw Woord, en laat geene ongerechtigheid over mij heerschen. Als zelfs de vorsten zittende tegen mij gesproken hebben, heeft Uw knecht Uwe inzettingen betracht. Ik ben vroolijker in den weg Uwer getuigenissen, dan over allen rijkdom. Ik ben Uw knecht: maak mij verstandig, en ik zal Uw getuigenissen kennen. Leer mij een goeden zin en wetenschap. Het is tijd voor den Heere, dat Hij werke; want zij hebben Uwe wet verbroken. Daarom heb ik alle valsche pad gehaat, en heb ik al Uwe bevelen, van alles, voor recht gehouden."

Zie, als in den geest van zulke Bijbelwoorden eens ware gesproken tot het jonge, mondig verklaarde vorstenkind van Oranje, hoe zou dan het hart van al Gods volk, dat verder ziet dan het Genève van Calvijn, van Rousseau, en van Wilson, dan de makers van allerlei dubbelzinnige en bedriegelijke "pacten", verblijd zijn geweest, om 's Heeren zaaks wil.

Eenmaal sprak Neerland's kloeke koningin Wilhelmina het "Christ avant tout" uit voor heel de wereld, het "Christus vóór alles" in het leven en sterven. Daarin ligt opgesloten het liefhebben van Gods geboden door den christen, het aannemen van *dit* woord des Heeren ook, dat Hij, Die onze Vrede is en onze Behouder naar lichaam en ziel, "niet gekomen is om vrede te brengen in de wereld, maar het zwaard," het zwaard der gerechtigheid, der verdeeling en scheiding, en van het eeuwig oordeel.

Waarom werd door de christelijke pers in Nederland op deze zaak met geen enkel woord gewezen? En slechts lof en dank gemeld voor de hierboven besproken verjaardagsmaaltijd toespraak?

De waarheid in Christus gaat toch ook boven àlles, niet waar?

G. VAN BEEK.

DE AFGOD VAN HET IK

Daer ligt int diepste wesen,
selfs van Gods liefste kindt,
wat g' int weerberstig herte
van alle menschen vindt.

Al sal geen oog het schouen,
al siet ge 't selve niet,
het is er en het blijft er;
Eén is er, die het siet.

Het kwelt ons als wij falen,
en ander vóór ons gaet;
maer bij het wel gelukken
doet het 't meeste kwaet.

Solang wij sullen denken,
tot onsen laetsten snik,
buygt ons hoogmoedig herte
voor d' afgod van ons IK.

N. Kluyver — Uit "Timotheus"

YE ARE THE LIGHT OF THE WORLD

> Let your light so shine before men, that they may see your good works, and glorify your Father which is in heaven.
>
> —Matt. 5:16.

The Christian's emitted light, so it was asserted, is his inner life, exhibited unto men by word and deed, which in turn constituted the works seen by men. The term work, then, is not merely a signification of the activities of the hand. It is the plain teaching of Scripture (see page 239 of The Standard Bearer) that the entire man, according to body and soul, is duty bound to glorify God. When God regenerates a sinner, He calls into existence a *man, — the new man.* This man has a mind, a will and a heart. Lacking any of these he would not be a *man.* All the organs of self-expression, so we wrote, must be placed in the service of the *new man.* For the *whole man* must be revealed. Such are the plain teachings of Scripture. "Wherefore lift up *the hands* which hang down, and the *feeble knees*" (Heb. 12:12). "Then the eyes of the blind shall be opened, and the ears of the deaf shall be unstopped. Then shall the *lame man* leap as a hart, and the *tongue* of the dumb sing" (Isaiah 35:5, 6). "I thought on my ways and turned my *feet* to Thy testimonies" (Ps. 119:59). "I have refrained *my feet* from evil ways that I might keep Thy word" (Ps 119:21). "So our *eyes* wait upon the Lord our God until that He have mercy upon us" (Ps. 123:2). "And my tongue shall speak of Thy righteousness and of Thy praise all the day long" (Ps. 35:28).

The wicked, on the other hand, place their organs of self expression in the service of the carnal man. "Their *throat* is an open sepulchre; with their *tongue* they have used deceit; the poison of asps is under their *lips*: Whose mouth is full of cursing and bitterness; their *feet* are swift to shed blood....; there is no fear of God before *their eyes*" (Rom. 3:13-18).

Let us now devote our attention to the relation which the word of God sustains to the life and the emitted light of the Christian.

The Word is the means by which the Holy Spirit develops Christian consciousness. It is the Word, further, which constitutes the contents of Christian consciousness. Finally, the Word is the mould in which the sanctified life is shaped, and from which it takes form. The emitted light, in fine, is the new man, reproducing the Word written upon the tables of the heart.

We set out by asserting that man is creature. Hence he must be told, informed, taught. He has no knowledge original with himself. What he knows has been taught him. Had the Omniscient One refused to speak, man — every man — would be walking in darkness.

Man's mind, at birth, is, in a certain respect, like unto a clean slate. Upon a clean slate is found not one written word or symbol. So the mind, at birth, is devoid of ideas. Man is born, not with certain innate ideas but with the faculty of sensory and mental perception, plus a sense or notion of the things perceived. Coming into the world man faces the earth and its fulness. His slumbering notions are enlivened. The mind registers the object seen, which means the birth of an idea in that particular soul. Thus the ideas present in man's soul are images and conceptions of things perceived. And the perception of the thing objective accounts for the presence of the corresponding image in man's soul. The spoken word is a sound signifying the object seen, and the corresponding concept. Man, then, associates certain sounds with certain objects. The origin of speech cannot be explained. All we can say is that God taught him how to talk.

Man not only possesses the faculty of perceiving individual objects — those which present themselves to his view—he is, in addition equipped with the power of discerning the relation which the things perceived sustain to each other. He can, further, distinguish between one thing and another, and deduce inferences from known facts. That man has these powers means that he is a creature created in the image of God. When these faculties function man perceives harmony, order, purpose and design in the universe. He then is compelled to conclude that there is a God. What, now, constitutes man's apperceiving mass? His conceptions, his concepts, his deductions and the discovered relations. And it is plain that the basis of man's knowledge is sensory perception. For man is a physical and sensuous being. His mind can work which such things only which can be visualized. We are aware and convinced of the existence of things spiritual and invisible. Define and know them as such, we cannot. Neither does man penetrate into the essence of things seen and touched. Man is permitted to know just enough to be able to sense that he is facing a world of mysteries. This goes to show that man was made to praise, adore and worship — the great God. The man who refuses to worship, because he does not understand, is a conceited fool. Such a one is voluntarily and consciously deceiving himself. When he sits with his feet under a table supplied with God's bounties, mysteries and things incomprehensible do not disturb him. This only happens when he occupies a church pew. For it is a fact that the germination and the subsequent process of growth of the wheat from which this fool's bread is made is an occurrence which he cannot enter with his mind. Yet he nourishes his frame with bread, and asks no questions. But he recoils from feeding his soul with heavenly bread, and that because he does not understand. The cross of Christ is to him foolishness.

Man has knowledge of God. In view of the fact that God, being a Spirit, is invisible, and in view of the fact that sensory perception is the basis of all man's knowledge, how is it to be explained that man knows God? It pleased Him to supply His creature, man, with a tangible and perceptible exhibition of His glories. The earth and the fulness thereof, — the things which can be seen and felt — were, including man himself, created in the image of God. To a degree all things creatural bear the image of the Creator. Hence, in things seen, man beholds the glories of his Maker.

Let us illustrate this matter. The Lord came down upon Mount Sinai, on the top of the mount. And Mount Sinai, so we read, was altogether on a smoke because the Lord descended upon it in fire. And the smoke thereof descended as the smoke of a furnace, and the whole mount quaked greatly. Now the smoke and the blackness and the fire was not God. It is asserted that God was in the fire. The smoke and the fire and the tempest taken together was a tangible and perceptible exhibition, by analogy, of the avenging justice of God. The people beheld not the wrath of God as such, but its emblem.

The highest concrete exhibition of the glories of God is Christ Jesus. The appearance of Christ made it possible for man to see and to handle the life made manifest. Says the apostle, That which was from the beginning, which we have heard, which we have seen with our eyes, which we have looked upon, and our hands have handled, of the word of life. For the life was manifested, and we have seen it, and bear witness, and shew unto you that eternal life, which was with the Father, and was manifested unto us (I John 1:1, 2).

Likewise are the benefits derived from the death of Christ presented to us by means of concrete and perceptible things. The life in Christ may be contemplated as bread, as wine, as water, as milk.

It is plain that also our knowledge of God and of spiritual things in general begins with sensory perception. However, God is infinitely greater than His handiwork. Hence, the things creatural cannot furnish us with an adequate knowledge of the Creator. Nor *can* finite man know God as He knows Himself.

The things creatural plus the events of special revelation constitute the glass through which we see darkly. When that which is perfect is come we shall see face to face. The seeing face to face must be made to apply to that act of God whereby He reveals Himself unto those made perfect in a way, and by a means compatible with their glory. It cannot be that in the state of glory God need not reveal Himself unto those dwelling in His house. For those made perfect are corporal, though glorified beings. Further, compared with God they, too, are less than a drop in the bucket. Hence, they are in the need of a revelation.

Man, then, is an inferior being as compared with God. God must condescend to man's level when He talks to man about His glorious self. He does so in that He chooses as the mediums of self-revelation such things as lie within the range of man's sensory and mental perception. But these mediums of revelation, being things creatural, are greatly inferior to God. For this reason they cannot, we repeat, furnish us with an adequate knowledge of the Almighty. The knowledge they do convey, however, is reliable and complete. Necessarily so, for the concrete and tangible mediums of revelation are things creatural called into existence by the Almighty. created by Him in such a way as to declare his thoughts.

What, now, is the Holy Scripture? Let us set out answering this question by reasserting that sensory perception lies at the basis of our knowledge of God. We see the tree of life, the tree of the knowledge of good and evil, the first Adam and the serpent, the waters of the deluge, Egypt — the house of bondage — and the slaves working there. We see the Red sea, the desert, Canaan, the priest, the altar, the lamb and the blood of sprinkling, the tabernacle and the temple, the ark, the mercy seat and the cloud, Israel, the king and the prophet, the exile, the return. We see finally the Christ. Scripture records and explains these concrete and perceptible things and events linking them up with spiritual and eternal realities. Scripture also describes these realities as such. It does so, however, in terms which are the significations of things which can be seen and handled. And if we would pass beyond the things perceptible and draw nigh unto God, we must believe even though we see not. Doing so we are blessed. The Bible, then, is the written word bringing within the reach of those who believe the things invisible, the eternal and incomprehensible Spirit, — God — almighty, righteous, good, perfectly wise, the overflowing fountain of all good, whom the believer contemplates, loves, serves and adores as his Father in Christ Jesus. For the great God will dwell with those who bow before His word. "Such may hide under the shadow of His wings" (Ps. 17:8).

Let us now see how this word is related to the believer's light. The lamp of the body, says Christ, is the eye. Therefore, so He continues, when thine eye is single, thy whole body is also full of light; but when thy eye is evil, thy body also is full of darkness (Luke 11:31). The term body must be made to apply to the entire man — body and soul. The two together constitute the organism of man. This organism perceives. It is equipped with an eye. The eye is the soul, more specifically the heart or mind plus the physical instrument of sight, viz., the physical eye. When the mind and the eye function properly the subject, man, sees. The images of the objects without are thrown upon the retina of the eye. The sensory neurones become active, which activity consists in certain chemical reactions running here and there in the visual area at the back of the brain. Thereupon the soul reacts upon and becomes conscious of the images present upon the retina of the eye and the result is that the subject sees. Here again we have happened upon a mystery — an occurrence which God only comprehends. The eye — the conscious soul plus the physical eye — functioning properly, is the burning lamp of the organism, man. When this lamp burns, the whole body is full of light. It is safe, now, for such a one to proceed. He can do so without stumbling. Objects far and near are clearly perceived. Such a one can choose his way to good advantage to himself. If the eye, however, is bad the organism is without a luminary, and the body is full of darkness. On the other hand, when the eye is single the body is full of light. It should be noticed that Christ does not say that in the latter case the body is enveloped by light. There is a reason why the Savior expresses Himself as He does. For the images are not impressed

upon the soul as upon the photographic plate of a camera. The latter is a senseless, lifeless thing. Man, on the other hand, is a living organism endowed with the faculty of perception. The soul perceives, reacting upon the light images received and the result is sight. The light we walk in is the light apprehended. The body, apprehending the light, is full of light.

However, the assertion to the effect that the "light of the body is the eye" applies in the final analysis to higher consciousness or perception. This latter is the consciousness of the soul that the things seen are the emblems of eternal realities — God and the kingdom of heaven. This higher consciousness, together with the lower sensory perception, constitutes the lamp of the body. No man is without this lamp. Every man is born with a notion (besef) of God, enlivened when he faces the things seen. Then man is aware of the existence of God.

Christ, however, is speaking of the lamp of that body enveloped by the light of special revelation, as contained in Scripture. Holy Writ is the word accompanying the symbol. The eye of which Christ speaks is the consciousness of him brought in contact with the unseen world as it is presented to the mind by Scripture. Hence, the apperceiving mass of this eye is greater than that of him compelled to do without the Word.

Now this eye, says Christ, may be single, that is, pure, holy or bad in the sense of sinfully corrupt. Let us attend, first of all, to the corrupt eye or consciousness. In the diseased consciousness the truth rationally perceived is held in unrighteousness. The man with a diseased eye refuses to glorify the God of which he is conscious, but changes the glory of God into an image made like unto corruptible man, and to birds, and to four footed beasts, and creeping things. He changes the truth of God into a lie. He refuses to retain God in his knowledge or consciousness. In a word, the natural man insists that the eternal and spiritual realities, of which he is conscious, are a lie and do not exist. He refuses to think of the things spiritual, he banishes them from his mind. He does so because he is corrupt and loathes the things spiritual. Whenever he permits the truth to pass before his mind's eye it is to ridicule and to deny and to pronounce it a lie. Further, the truth arouses in him all his latent hatred for God. And, finally, it is the things seen which count with him. To these things he clings. The things earthy constitute the God who is worshiped and adored. In a word, the eye of the natural man is diseased, corrupt. He will not and cannot comprehend, in a spiritual sense, the light which shineth in the darkness. Consequently, his soul is full of darkness and he walketh in darkness.

The evil eye of the carnal man, so it appears, is his totally depraved faculty of perception. Because his eye is evil the truth appears to him to be a lie, and the lie the truth. The lie he consciously loves, and the truth arouses his fierce indignation. He refuses to think upon the things above, and directs his attention to the things below. Hence, although possessing the light of reason, he is devoid of spiritual sight. Although being conscious of the light of heaven, he lacks the capacity to comprehend it.

If we wish to know what the carnal man with the evil eye is, we should attend to his program which reads as follows:

"The association's plans for the future are to launch a drive in the south, where," as Mr. Hopwood said in his interview, "they shall swallow the church whole, especially to attack two states — Tennessee and Mississippi — where the teaching of evolution in the public schools is forbidden by law; to build up the Junior athletic association; to establish in the principal cities, weekly forums similar to the Ingersoll forum, which meets each Sunday in New York; to combat the Roman Catholic church's views on evolution; to spread information about preachers who are blamed for crimes." "The first college atheist body to be organized in the United States through the influence of the four A's we read, was at the University of Rochester, Rochester, New York. The students there chose as their name, 'The Damned Souls,' a name which has been copied in other colleges. Picturesque names are popular, and we find chapters named, 'The Society of the Godless,' in New York, which is part of the national organization known as the Junior atheist league, 'God's Black Sheep'; in a Philadelphia high school, 'The Devil's Angels'; Los Angeles, 'The Circle of the Godless'; University of Wisconsin, 'The Legion of the Damned,' whose head is called the 'Satanic Majesty'. The beliefs which the high school and college students are encouraged to consider by the inspirers of the movement, we read may be summarized as follows: 'There is no God. The idea of a virgin birth is laughable. There is no heaven and no hell. Religion is worship of the supernatural and should be abolished. The church is a dangerous institution. Here are some of the statements made by the leaders of the organization: 'Gods are like gowns — in style today, out of date tomorrow... Perhaps some day the bewhiskered Jehovah will no longer be 'Big Bad Bill'. Atheists believe there is only one life, and so we live to get all there is out of it, instead of being soft-soaped along on the hope that there is another one off in the skies some place where everything will be perfect" (Quoted from the "Christian Journal"). Thus the carnal man with the wicked eye thinks and speaks.

When the sinner is brought under the benign influence of the (special) grace of God, his eye is healed. Then does he comprehend the light from heaven. In the regenerated consciousness the truth is held as righteousness. The man with a single eye delights to retain God in his knowledge. He admits that the eternal realities are there. He directs his attention to the things above. He looks for a city which hath foundations whose builder and maker is God. And he prays: "Open Thou my eyes that I may behold wondrous things out of Thy law. I am a stranger in the earth: hide not Thy commandments from me. My soul cleaveth unto the dust. Quicken Thou me according to Thy word" (Ps. 119).

We should also notice the effect of the truth upon the sub-conscious life of the believer. The believer permits the truth to dwell in his mind and heart. And the indwelling truth is the magnet drawing unto itself the entire sanctified man. It arouses in him the subconscious sanctified life. All the latent love and light of the heart is enlivened by the word. The indwelling word is the seed having fallen in good earth. The seed springeth up and bringeth forth food a hundred, sixty, and thirty fold. The seed springing up draweth into itself from the earth the elements necessary for growth. The earth is in the plant. So the word springing up, draweth into itself from the heart the sanctified life. The man, his soul, his heart, his strength, his love, his life in a word, the whole man is in the seed which springeth up. And the fruit which appears is the man projected in the words which he speaks and in the deeds which he performs. It is plain that if there were no word there would be no fruit.

What, now, constitutes the light of the believer? The regenerated and sanctified perception plus the truth comprehended, plus the sanctified life which the truth as a magnet draws unto itself. Every organ of self-expression, the eye, the hand, the foot, the ear must be placed in the service of this light — for men must see it. Then men — the men able to comprehend the pure light from heaven — will glorify God.

It is plain that one of the constituents of light is the word. If there were no word there would be no light. Letting one's light shine is equal to confessing the name of Christ before men. A failure to confess His name and to practice His commandments is equal to placing our light under a bushel. It is plain that the believer cannot do without the word. To that degree that the word dwells richly in us, to that degree will one be in this dark and sinstricken world a shining light. The word minus life, however, is dead orthodoxy.

G. M. O.

IN MEMORIAM

The Ladies' Aid Society of the First Protestant Reformed Church at Grand Rapids, Mich., mourns the loss of one of its members. The Lord took unto Himself, on July 18, at the age of 53 years,

MRS. MARTIN DE GOEDE.

Her hope was in Christ. We express herewith our sincere sympathy and pray that the God of mercy, who manifested His grace so plainly in the life and during the suffering of the mother, may richly comfort the bereaved husband and son.

Mrs. F. Bergman, President.
Mrs. M. Zuidema, Secretary.

GOD KNOWS

Thou knowest them that trust in Thee!
  What precious words, O Lord, are these!
Here let Thy suffering children flee,
  When struggling mid life's mysteries.

For to our childish minds, Thy will
  Looks ofttimes hard, and passing strange;
Loving, we doubt and fear Thee still,
  And long Thy wondrous ways to change.

Not thus, we cry, would we assail
  That saintly soul with blow on blow;
Not thus should Sorrow, stern and pale,
  Put forth her hand and lay him low.

What needs he, Lord, of pain and smart?
  To Thee is he not consecrate?
His joy, his hope, his all, Thou art,
  Ever on Thee he loves to wait.

Oh, dearest Lord, Thou knowest best!
  Thou knowest them that trust in Thee!
Blessed the soul, yea doubly blest,
  When Thou dost try its constancy.

Upon the soft and crumbling stone,
  The sculptor spends a passing hour;
He strikes immortal blows alone
  When chiseled marble feels his power.

And when the ore is rich and rare,
  The miner strikes and strikes again;
Labor and toil he need not spare,
  He never can exhaust the vein.

Thou knowest, Lord, a stone to choose —
  Worthy the labor of Thy hand;
Thou fearest not the tool to use,
  That gives it shape at Thy command.

Thou knowest many a hidden mine
  Where Thou canst enter at Thy will;
Treasures of faith therein are Thine,
  Worthy of e'en the Master's skill.

Oh, Lord! we will not stay Thy hand,
  With folly's questions, folly's tears;
Thy ways we cannot understand —
  Forgive our weakness and our tears.

Move on in Thy mysterious way,
  We'll stand aside Thy work to see;
Faithful the work, and blessed they,
  Who cannot trace but trust in Thee.

DE WERELD VOOR CHRISTUS VEROVEREN

In Nederland, een land dat te benijden is om de vele goede christelijke lektuur van allerlei aard die daar verschijnt voor jong en oud, is niet lang geleden een boek ter markt gebracht, dat *"Gouden Teugels"* heet, en Mevrouw Van Hoogstraten-Schoch tot schrijfster had.

Een boek, dat "De verwording van het Gezin" behandelt in romanvorm, een boek dat door uitgever en beoordeelaar in de christelijke pers warm werd aanbevolen om te koopen en te lezen als een eerste klas christelijke roman. Een boek, dat een teekening gaf van het tegenwoordige leven met zijn "vervolging, verdwazing, en bandeloosheid," dat *allen* weglokt of wegrukt van de huiskamer, een pleidooi voor de herstelling van het door God ingestelde gezinsleven, als het eenigst middel voor de redding van de maatschappij.

We lazen menige recensie over dit boek, ook in niet christelijke bladen, waar natuurlijk de strekking ervan niet werd gedeeld of niet in aanmerking genomen, en op de kunstwaarde heel wat werd afgedongen, gelijk dat te doen wel gebruikelijk is onder "neutrale" kunstaanbiddende boekbesprekers en critici.

Maar daarover wilden wij het nu niet bepaald hebben.

Slechts een en ander te berde brengen naar aanleiding van een merkwaardige uitlating in een bespreking van "Gouden Teugels" gevonden in "Timotheus" van 4 Juni, l. l., door V. d. M., een der medewerkers aan genoemd aanbevelenswaardig tijdschift uit Nederland.

Er stond in die beoordeeling het volgende vermeld:

"Het is geen gunstig teeken des tijds, dat er een roman noodig is, om ons den omvang van het gevaar en het reeds geleden verlies te teekenen *in de kringen, die zich naar Christus noemen.* Juist dit geeft aan dit boek bijzondere waarde, en aan de schrijfster heeft het hooge eischen gesteld.

"Het zijn maar geen 'kleine vossen', die hier den wijngaard bederven. Op blz. 265 wordt een der oorzaken, vermoedelijk wel *de* oorzaak, van het verlies aan geestelijk bezit aangewezen; en ik heb mij erin verheugd hier genoemd te vinden, wat ik jaren lang reeds als die oorzaak heb gezien: 'Nu is er een tijd onder de christenen geweest (hij is nog lang niet voorbij, geachte schrijfster!) dat wij ons blind hebben gestaard op de leuze: Elk terrein voor Christus veroveren. De anderen lieten ons stil onzen gang gaan, ze duldden ons, zoolang we ons aansloten aan de manieren, die ze zelf voor de beste hielden. Dat hebben wij ook gedaan. En wat is nu de uitkomst geweest? We zijn allen te zwak gebleken om trouw te blijven aan onze principes, aan onze allerheiligste overtuigingen, aan Gods geboden! *Nu moeten wij terug, we moeten herwinnen, wat wij verloren hebben'.*"

Het is op deze door den aangeduiden "medewerker" gecursiveerde woorden, dat wij de aandacht der lezers van den Standard Bearer wilden vestigen.

Wij ook, evenals hij, hebben, door Gods wijsheid verleenende genade in Christus mogen inzien, dat die leuze: "Op elk terrein des levens voor Christus getuigen," zóó maar niet kon; en dat het andere vaandel-opschift door ons in jongere dagen en in het oude vaderland geestdriftig nagezongen of ook boudweg op marktplank neergeschreven en in volksvergadering uitgestormd, in den grond ons bondelingen niet paste, en onwaar was. En ook wij hebben, gelijk V. d. M. in "Timotheus" ook aanstipt, reeds jaren terug op onze wijze en in verschillend en onderscheiden blad, daarvan wel het onze gezegd.

Dat ook was het, dat ons, na herlezing en vernieuwd onderzoek van gereformeerde persstemmen en anti-revolutionaire boeken en geschriften hier te lande, ver van het kudde instinct, van den suggereerenden invloed der leiders, onder het "knellende partijverband" heen, tot betere en zuiverder schriftuurlijke gedachten en beginselen terugbracht.

Dàt was het wat al verder ons terstond deed aansluiten bij den strijd, die mannen als Ds. H. Hoeksema en toen ook Ds. H. Danhof, (alsmede vroeger ook wel anderen als de professors Schoolland en Volbeda, in anti-thetische lijn steeds optredend en onderwijzend toen) — voerden tegen de onschriftuurlijke en voor Gods waarheid en Zijn verbondskind verderfelijke leer der gemeene gratie van de doctoren Kuyper en Bavinck.

Die van God afvoerende leer, door de Chr. Geref. Kerk hier te lande met de officieele vaststelling van hare beruchte *Drie Punten* officieel als geopenbaarde waarheid Gods door Christus, aan de aloude gereformeerde belijdenis in elk opzicht, vastgehecht.

De schrijfster van "Gouden Teugels" heeft opgemerkt, willen zien, waartoe het dusgenaamd christelijk, Neo-Calvinistisch streven en werken "op alle terrein des levens" heeft geleid.

Zij heeft den moed gehad te bekennen, dat verloochening der anti-these, de opheffing van het door Gods woord en Zijn Christus geëischte isolement van Gods vriend, de saamstrengeling van christen en ongeloof, op het gebied van politiek, van de pers, van de economie, van de kunst, en de wetenschap, van onderwijs en internationalisme, van handel en verkeer, — het tegenovergestelde heeft gebaard, van wat men zeide en leerde, dat kon en moest verwacht worden.

De wereld voor Christus veroveren!

Wie heeft Gods kind die onmogelijke taak opgedragen?

Hoe zou een wedergeborene door den Geest, uit God, zoo'n werk kunnen willen of vermogen te doen?

Christus heeft de wereld, — de booze, onder den vloek liggende, in het geweld des Satans zijnde wereld, die eenmaal brandende zal vergaan, — overwonnen door Zijn volkomen zelfofferande, door Zijn gehoorzaam lijden en sterven voor Zijn volk, door Zijn komen om Gods wil te doen en Zijns Vaders werk te verrichten!

Dàarom kunnen wij goedsmoeds zijn.

En met alle macht doen wat onze hand vindt om te doen, door Gods geboden in liefde geleid. Predikende Zijn andermaal komen op de wolken, en aankondigend het rechtvaardig oordeel; roepende tot bekeering, en getuigende voor Zijn heerlijken opstandingsnaam.

Neen, onze strijd tegen de gemeene gratie-leer mag mag niet over zijn; is geen betweterij van enkele zichzelf op den voorgrond dringende dominies. Ons waarschuwen tegen die naar de wereld terugvoerende "genade"-brug is geen liefhebberij van ambitieuze predikanten, die altijd wat aan de hand willen hebben.

Is geen misverstand, in het begrijpen van wat Gods woord overduidelijk leert, of van hetgeen Calvijn en Dr. A. Kuyper, vreemd en tegenstrijdig soms, hebben terneer geschreven, of onvoldoende hebben doorzien en ontwikkeld. — We moeten ook niet "zat" worden van al "dat gepraat en dat geschrijf" over de gemeene gratie en omtrent de drie punten. Zoodanig zeggen en misnoegd en wrevelig morren verraadt geen groot begrip van ernst die ons moet bezielen; van recht inzien van het hoog gewicht voor ons om niet met de gemeene gratie drijvers af te zakken in het moeras van dubbelhartigheid, en, als God het niet verhoedt, van te verzinken in den poel van wereldzin en godvergetenheid. Wij moeten steeds meer leeren gevoelen en verstaan (en van vromer aard zijn in het belijden der waarheid dan sommigen der "onzen," die de drie punten van zich afschudden met een gemak, alsof die valsche aanhechtsels niet meer dan "burs" waren, die per ongeluk door het loopen in het veld aan onze broekspijpen waren gaan kleven) hoe die niet geringe afwijking van de waarheid der Schrift verwoestend werkt in geheel het christelijk leven, dat immers een leven moet zijn van den volger of de discipelin van den *gesmaden* Christus, die Zich Gods Zoon durfde noemen, en die door Zijn eigen volk aan het kruis werd genageld als een godslasteraar en een oproermaker.

Zulk een overbuigen naar de beschaafde wereld heen, zoodanige ongoddelijke meegaandheid en vriendelijkheid jegens den van God vervloekten goddelooze, kan onmogelijk het levensfondament zijn van den door Gods Woord en Geest vernieuwden mensch, die uit Adam uit en niet meer aardschgezind, in Christus geborgen en verborgen is, en door het geloof Hem toebehoort en in Hem zaligheid vindt.

Wien God daartoe de oogen opent; zij die willen zien en opmerken; die nederig voor God willen leven; die eerlijk willen nagaan waartoe b.v. in Nederland en hier te lande onder Calvinisten men is gekomen in het navolgen der manieren van de wereld en in het bewonderen van de dingen die der wereld zijn; die zijn hemelsche roeping kent, en zijn broeders en zusters om des Heeren wil liefheeft; die zal moeten erkennen, openlijk ook waarschuwen tegen al wat afleidt van de paden des Woords en wat niet is naar de werkingen des Geestes in den mensch, die zich voorgesteld ziet, en bedenken en zoeken moet, de dingen die Boven zijn. Heeft Dr. Kuyper zelf niet eens moeten betuigen, dat ondanks alle triomfen van het Calvinisme in Nederland, de Revolutie de overwinning had behaald, en niettegenstaande alle christelijke actie (en hoe sterk was die niet in Nederland?) ongeloof en zedenverwildering hand over hand, met godvergetenheid, toenam, al werd vervolging aan den lijve niet meer zoo gevoeld als in vroeger dagen?

De georganiseerde christenen in Nederland, de stoere Calvinisten die weleer Nederland hadden groot gemaakt, en der wereld tot een voorbeeld van godsvrucht en van kracht waren geweest, hebben ondervonden, dat niet zij de wereld voor Christus hadden veroverd en dat het "op alle terrein opeischen" zijn eigen, kracht vernielende, gevaren had; en dat de overste der wereld, die "aan Christus niets had," nog wel ter dege en sterker dan ooit te voren om zoo te zeggen, de wereld en de menschheid, zoo rijk van God begiftigd, in zijn booze macht en onder zijn satanischen invloed had, met de christenen en de wetenschap en de kunst en de school en het huisgezin erbij.

Gode zij dank, dat met mevrouw van Hoogstraten en Seerp Anema op letterkundig gebied, ook enkele andere christenen op politiek- en onderwijs-, en meer ander levensgebied oog hebben gekregen voor de onzuivere banen eener ontwikkeling van "Gereformeerde beginselen", die niet naar het Woord is, en voor de valschheid van der Calvinisten voorgehouden taak op nationaal en internationaal politiek gebied, die geen plichtwortel vindt in het grondleven van Gods kind: — aller zonden vijand te zijn en door Christus Gode welbehaaglijk te leven.

Schenke onze Verbondsgod ons maar steeds meer licht om al het ons omringende dat valschelijk lokt en vleeschelijk streelt, steeds beter te leeren onderscheiden; opdat geen mist van ijdelheid en geen duisternis van zondemacht ons doe verdwalen, en zou doen vergaan en omkomen. Blijve het gebed onder ons opgaan tot den troon der genade om meer mannen en vrouwen, meer jongeren onder beide geslachten, die den Heere vreezen en door Gods genade de leugen van de waarheid hebben leeren onderkennen en vermogen te schiften van het kaf dat kerk en wereld er onder mengt en er over waait.

Opdat ons volk, hoe klein het ook zij, recht geestelijke kennis en kracht moge bezitten, en helder moge kunnen zien; ook als de schitterlichten van een valschen godsdienstzin die uit den onwedergeboren mensch is, hij zij Jood of gereformeerd, het trachten te verblinden op den heirweg, waarop hij aan den kant slechts een nauwelijks verleend plaatsje zich mag ingeruimd zien.

Stellen wij allen maar meer al onze gaven en krachten, ons geld en ons goed, beschikbaar, niet voor al meer weelde en gemak, voor grootheid en genot, door den Heere verfoeid en den christen maar schadelijk op zijn reis door dit jammerdal (gelijk onze belijdenisschriften deze "schoone aarde" noemen) zeer hinderlijk. Voor de onvergelijkelijke heerlijkheid van het hemelsche Jeruzalem en de onvergankelijke schoonheid van de Stad welker kunstenaar en bouwmeester God is, blijve ons geestelijk oog gescherpt.

Ge vindt in de Schrift niets, dat u zegt, dat het waarachtige christendom, veel minder dat het Calvinisme, in de wereld zal triumfeeren; en organisatie der leerjongeren en dienstmaagden Christi, politieke actie, universaire studie, of christelijke kunst, een algemeene liefde tot God en Zijn dienst zullen ten gevolge hebben.

Aan het vertroostende en den discipelen moed ge-

vende woord van den tot kruisdragen zich voorbereidenden en overgevenden Heiland: "Hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen!" gaat het beslissend zeggen vooraf: "In de wereld zult gij verdrukking hebben!"

En de Heilige Geest, de Trooster, gekomen zijnde in de Gemeente, zou de wereld overtuigen van zonde (niet van gemeene gratie); van gerechtigheid en oordeel (niet van goede werken door goddeloozen en van barmhartigheid aan den den Zoon ongehoorzamen).

En van een "terugwinnen" door de teleurgestelde christenen "van het verlorene," gelijk de schrijfster van het "tot de Wet en de Getuigenis" terugroepende boek, hierboven genoemd, melding gemaakt, is al evenmin sprake, als van een veroveren der wereld voor Christus door in allerlei wereldsche actie kracht-en-heil-zoekende christenen.

God de Heere alleen is machtig de harten der vaderen weer te brengen tot de kinderen; te bekeeren degenen die Hij naar Zijn eeuwig voornemen heeft aangezien, en geroepen in den Zoon Zijns welbehagens. Dezen zullen voor Zijn Naam getuigen en als goede krijgsknechten hier strijden met de wapenen der waarheid en der ge rechtigheid Gods. Dezen heeft Hij liefgehad, en dezen kunnen niet anders dan Hem weder beminnen, en den oversten Leidsman huns geloofs en den Herder hunner zielen volgen en gehoorzamen.

Zóó zijn zij het zout der aarde en het licht der wereld. Niet anders!

G. VAN BEEK.

IN MEMORIAM

Het behaagde den Heere, den 21sten Juni l.l., van onze zijde weg te nemen door den dood onzen geliefden man en zorgdragenden vader,

DIRK KARSIES,

na een langdurig lijden, in den ouderdom van ruim 63 jaren.

Zwaar valt ons dit verlies, doch hij betuigde, "Ik weet dat mijn Verlosser leeft," en dat is ons tot grooten troost, want wij hopen op een zalig wederzien.

Namens de weduwe en kinderen,

Mrs. Dirk Karsies,
Jennie en Marie
Mr. en Mrs. A. Krombeen
Mr. en Mrs. J. Karsies
Mr. en Mrs. T. Boelema
Mr. en Mrs. P. Lenning
Mr. en Mrs. C. Wiersum
Mr. en Mrs. M. Wybenga
En 12 kleinkinderen.

AREN VAN ANDERE AKKERS

(Opgelezen door G. Van Beek)

Een Nieuwe Generatie Opgestaan

Er is .... een jonger geslacht opgestaan, dat, teleurgesteld in de wel opgewekte maar niet bevredigende verwachtingen, weer gekweld wordt door de mysteriën van het zijn.

Er is een nieuwe generatie opgetreden, die het inzicht, dat we het zoo heerlijk ver hebben gebracht, heeft ingeruild voor de erkentenis, dat het ongekende en onkenbare ons van alle zijden omringt.

Naast het aan den eenen kant voortgezette dweepen met wetenschap en kultuur, valt er aan de andere zijde een terugkeer waar te nemen tot een mystiek idealisme, tot een vaag geloof aan onzienlijke dingen, dat op ieder terrein zijn invloed doet gelden.

Al naar wij verkiezen, kunnen wij een schaamtelooze toepassing van het naakte egoisme aanschouwen, en een toewijding aan de gemeenschap, die, ook in haar kranke ascetische en communistische vormen, ons met eerbied vervult.

In litteratuur en kunst wisselt het platste realisme met de liefde voor het mysterieuze in natuur en geschiedenis en met de vereering van het symbolische af.

Het patriottisme ontaardt hier in bekrompen chauvinisme, en wordt daar aan "vaderlandlooze menschelijkheid" ten offer gebracht. De theorie van het milieu en van het rasseninstinct ziet zich hare plaats betwist door de heldenvereering, den geniën cultus en de apotheose van den "Uebermensch."

Naast een historischen zin, die al het bestaande verheerlijkt, ontdekken wij een revolutionairen drang, die al het historische veracht....

Dr. H. Bavinck
In: "Christelijke Wereldbeschouwing"

Het Geheim van allen Godsdienst

...."Er is nog al eens sprake geweest van de vonken der religie in den mensch behouden. Van den godsdienst, die den mensch eigen is!

Maar het geheim van allen godsdienst is en blijft — het kindeke Jezus!

Wie daartoe niet doordringt, blijft met zijn religie in afgoderij hangen. Dan scharrelt het zoowat in het hart en in de ziel om wat godsdienstig te zijn; en in dat godsdienstig zijn eigen banden met God te hebben, of *Christen* te zijn, of *gereformeerd* te zijn, tot de kerk" te behooren; maar wanneer het niet daartoe komt en leidt, dat we het kindere Jezus vinden in den godsdienst en in die christelijkheid en in die gereformeerdheid en in die kerk, dan is onze godsdienst nog maar afgoderij en anders niets.

Ds. J. C. Sikkel in "Preeken"

Christus Belijden

....Is het belijden van den naam des Heeren niet de eisch, die aan elken Christen gesteld wordt?

Is het in orde, indien hij een zwijgend getuige is, en in 't gunstigste geval alleen door zijn wandel toont in Christus te gelooven?

Is de gave van het woord dan niet bestemd om de innerlijke overtuiging des harten te uiten en in dien weg datgene te propageeren, waarin men zelf een rustpunt voor hoofd en hart heeft gevonden?

Loopt men geen gevaar zich met zwevende stemmingen en vage gevoelens tevreden te stellen, indien men ze niet in het klare *woord* uitspreekt, waardoor de gedachten omlijnd en dus ook grijpbaar voor de hoorders naar buiten treden?

Een staatsman *belijdt* zijn politieke inzichten.

Een denker *belijdt* wat voor hem waarheid is.

En zou een Christen dan *niet* moeten belijden?

Zooveel is zeker, Jezus dacht er anders over.

Hij hechtte groote beteekenis aan het woord. Zelf stond Hij niet als een zwijgende verschijning onder de menschen, in stilte den gloed der liefde uitstralende, maar Hij sprak openlijk uit wat Hij van den Vader had gehoord. Hij verlangde óók, dat Zijn discipelen hun geloof in Hem zouden belijden in plaats van er in de binnenkamer mee schuil te gaan. Hij legde hun niet den plicht van zwijgen, maar van spreken op, toen Hij zeide: "Een iegelijk dan, die Mij *belijden* zal voor de menschen, dien zal ook Ik belijden voor Mijnen Vader die in de hemelen is; maar zoo wie Mij verloochend zal hebben voor de menschen, dien zal ook Ik verloochenen voor Mijnen Vader, die in de hemelen is!" . . . .

't Is niet genoeg, indien wij in de binnenkamer of in den huiselijken kring voor ons geloof uitkomen (deden velen, die zich Christenen noemen, *dat* nog maar, G. V. B.) Wij moeten de vrijmoedigheid hebben om in het openbaar voor den naam onzes Gods op te staan. Al kost het ons eere en aanzien, zelfs smaad en hoon, ja, al zou ons leven er bij op het spel staan . . . wij hebben de roeping Christus *voor de menschen te belijden.*

J. J. K. in "Oude Paden"

IN MEMORIAM

Het behaagde den Heere op den 8sten Juli l.l. uit ons midden weg te nemen, onzen zeer geliefden Echtgenoot, Vader en Grootvader,

JACOB POLL,

in den ouderdom van 65 jaren en 3 maanden.

Dat hij is ingegaan in de rust, die er overblijft voor het volk van God, verlicht eenigszins onze smart.

Namens de bedroefde familie,

Mrs. Jacob Poll
Joe Van den Berg
Gertie Van den Berg—Poll
Andrew Poll
Tillie Poll—Brouwer
Harm Rosema
Dena Rosema—Poll
Tony Poll
Josephine Poll—Mellema

INGEZONDEN

Teleurgesteld

Teleurgesteld wordt straks het argloos knaapje, dat daar dartelt over 't grastapijt en zoekt dien nectaraazenden vlinder te bemachtigen. Teleurgesteld is reeds de jongeman, die de droombeelden zijner ijdele jongelingsjaren als een schaduwbeeld zag verdwijnen. Teleurgesteld is het telkens weerkeerend refrein op den klaagzang van den balling, die slavenbrood moet eten, schoon hij nog eene natrilling voelt van koninklijk bloed dat eens zijne aderen doorstuwde.

Het menschelijk leven is een doorgaand ontnuchteringsproces; en naarmate onze verwachting sterk was gespannen, naar die mate is ook de teleurstelling pijnlijk, diep, knagend. Als door Dr. A. Kuyper en sommige zijner ultra volgelingen gedurig werd ingedruppeld: De lieden der wereld zijn veelal zeer braaf; munten uit in schitterende deugden; en het is uw voorrecht maar tevens uw plicht, o belijders van den Christus, om met die welgemanierde Ezau's saam te werken op allerlei terrein des rijken levens — dan begint menigeen behagen te scheppen in zulke Schriftverbreeding, zoo streelend voor het menschelijk hart, daar het soms hunkert evenals de discipelen, die aanstonds den scepter wilden zwaaien, eer nog de Meester de Via Dolorosa had betreden, of Joels profetieën hunne vervulling hadden erlangd. Ja, als we ons niet altijd weer laten herinneren dat onze geboorte-acte in Jeruzalem bewaard wordt; en wij hier slechts vreemdelingen en bijwoners zijn; en de strijd een *geestelijke* is, dan kunnen wij, vooral in onze jeugd, zoo gemakkelijk worden betooverd door een programma dat ons midden in de wereld brengt, en langzaam maar zeker ons antithetisch gevoel verstompt. Teleurgesteld wordt men met zijn vroegere breede(?), uiterlijke volksbekeeringsidealen, als iemand door Gods genade later mag zien dat sommige der spijzen die hij vroeger met gretigheid verorberde, bij nader onderzoek den indruk geven dat een gevierde theologische kok er wat politieke boter bij had gedaan om schijnbaar de spijsvertering te hulp te komen.

Veruitwendiging, streven naar uiterlijke grootheid, een volop genieten der opzichzelf goede dingen (doch waarvan de heilige Johannes zegt, dat ze niet uit den Vader, maar uit de wereld zijn) zijn van de kwalen, waarmee de kerken ondertusschen zijn behept, gedeeltelijk tengevolge van bovengenoemd kooksel.

Ten bewijze noem ik thans slechts een enkel feit.

Voor uw aandacht breng ik de levensverzekering, waarover ik niet wensch uit te weiden, daar er over dit onderwerp nog onlangs een raak artikel verscheen van de vaardige hand van br. G. Van Beek. Doch dit zij nog gezegd: Toen het verzekeringswezen pl.m. dertig jaar geleden met kracht werd gepropageerd in de Gereformeerde kerken in Nederland, het door onze vrome en vroede vaderen als een puur wereldsch ding werd geschuwd. Lange artikelenreeksen verschenen er tegen in

de kerkelijke bladen, en de degelijke "kleine luyden" hadden er een afkeer van evenals sommigen onzer gelukkig vandaag nog. Of is het geen uitvinding der voorzichtiger kinderen als een tegengift voor de diakonie der kerken van Christus? Christus wil voor Zijn armen zorgen, en het strekke ons tot troost; doch die aap van Satan heeft de levensverzekering tot op groote hoogte voor de diakonie in de plaats weten te schuiven in kerken die op hun zuiverheid bogen. Gaat het niet prachtig vooruit? O, wat hangen daar toch heerlijke vruchten aan dien wonderboom der gemeene gratie-theorie!!! Voorwaar, daar is schaduw voor allen die moedwillig of door onnoozelheid de hoofdwaarheden der Schrift negeeren.

Doch ik kan ze niet verteren; 'k ben teleurgesteld. Hoe gaat het met u, geachte lezer? Kunt gij met den Bijbel in de hand, en de ervaring bovendien, die drie punten slikken?

R. VAN TIL.

Fremont, R. 4, Mich.

THE PERFECT FRIEND

Lord, from myself, my faults, my sins,
Heart-sick, to Thee I flee!
With each new day anew begins
Folly's supremacy.

And from my dearest friends I fly —
They err, they change, they fail;
My hopes they disappoint; well nigh
My faith in man assail.

To Thee I come! Thou canst not sin;
I come to Thee for rest!
Oh! let a weary wanderer in,
By sin and grief opprest!

Looking to Thee, Lord, day by day,
Let me myself forget,
Meekly content to let Thee pay,
Dear Lord, of sin my debt.

Looking to Thee with all the love
Once to earth's treasurer given,
Content to find, at last, above,
Perfected friends in heaven!

HET AL IN DRIE

Drie dingen wensch ik en niet meer
Vooral te minnen Godt den Heer,
Geen overvloedt van Rijckdoms schat,
Maar wens om 't geen de wijste badt
Een eerlijk leven op dit dal —
In deze drie bestaet het al.

(Van oud Nederl. dichter en kunstschilder)

INGEZONDEN

Geachte Redactie:—

Gaarne zagen we de volgende regelen opgenomen in ons blad, de Standard Bearer.

Wat mij tot schrijven aanspoort is, dat de meeste broeders en zusters, waar wij hier mee op en neer gegaan hebben, verkeerde inlichtingen zullen ontvangen aangaande mijn persoon alsmede aangaande degenen die gaarne met de Protesteerende kerken samen willen werken. Ter zake dan.

Er werd hier in Kalamazoo, den 7den Juni, 1927, eene speciale kerkeraadsvergadering gehouden. De aanleidende oorzaak van deze vergadering des kerkeraads van de Eerste Protesteerende Chr. Ger. kerk was, dat er op de gewone vergadering des kerkeraads, Dinsdag, 31 Mei 1927, een verzoekschrift ter tafel kwam, gericht aan den eerder genoemden kerkeraad, onderteekend met de namen van 24 leden der gemeente te Kalamazoo, waarvan ondergeteekende er een was. De inhoud van dat verzoekschrift was in 't kort, dat de kerkeraad niet toe zou laten om het Heilig Avondmaal des Heeren te laten bedienen door Ds. Danhof. Gronden: a) Dat Ds. Danhof ongeoorloofde pressie op den kerkeraad had uitgeoefend, door te dreigen zijn ambt te zullen neerleggen, indien de kerkeraad zou besluiten, om afgevaardigden naar de Classis der Protestantsche kerken te zenden. En dat noemden we in ons verzoekschrift, een bewandelen van een diep zondigen weg en dat de Leeraar daar belijdenis van heeft te doen, voor en aleer hij toegelaten wordt het Avondmaal te bedienen. b) Dat de algemeene toestand in de gemeente van zoodanigen aard is, dat er van eene bij den Heere aangename en der gemeente stichtende viering des Avondmaals geen sprake kan zijn. En tevens werd er verzocht, dat de Leeraar en kerkeraad pogingen in het werk zouden stellen om den band, die moedwillig, zonder reden verbroken werd, te herstellen. Zooals we alreede aanstipten, dit verzoekschrift werd ingediend 31 Mei, 1927, bij den kerkeraad voornoemd. En daar moet dan wel besloten zijn, om de volgende week, 7 Juni, eene speciale vergadering te hebben, want vóór Zondag waren er al, die ons meedeelden wat er stond te geschieden. Maandagavond, 6 Juni, was alles in de weer. De betrokken 24 leden, die het verzoekschrift geteekend hadden, ontvingen den 6den Juni bericht om te verschijnen voor den kerkeraad die den 7den Juni stond gehouden te worden, zeker zoodat de broeders en zusters geen gelegenheid zouden hebben om samen te spreken voor den volgenden avond; en de kerkeraad gelegenheid zou hebben zich voor te bereiden.

Ik had veel verwachting van deze vergadering en was blijde dat men notitie van ons verzoekschrift genomen had. Den volgenden avond ben ik blijde en goedsmoeds naar den kerkeraad gegaan. De eerste vraag was, of ik wist wie de opstellers waren van het verzoekschrift. Nu wisten degenen die vóór mij verhoord waren ook niet precies waar het verzoekschrift vandaan kwam. Maar het was er, dat was al. Toen heb ik aanstonds gezegd,

dat ik gekomen was om recht en waarheid te spreken, met de toevoeging: "ik hoop dat ik in mijn verwachting uwerzijds toch niet beschaamd mag worden." Maar jawel, de praeses merkte dadelijk op: "dat laatste moet er niet bij." Ik vroeg hem dadelijk wat hij daar zeide en wat hij er mee bedoelde. En het werd herhaald. Ik vroeg mezelf af: wat is dat? Voor mij kan dat wel bedoelen, dat zij daar boven verheven zijn. Maar nu verder. Aangaande het stuk waar mijn naam onder stond werd mij gevraagd, of ik daar aansprakelijk voor was en blijven wilde. En ik heb gezegd, dat het stuk, waar ook ik deel aan had, mijn gevoelen zuiver weer gaf en tenzij het bewezen kon worden geen waarheid te zijn, dat zoo bleef. Er werd mij gezegd, dat het kerkrechtelijk zoo niet ingediend mocht worden. Ik kon eerlijk getuigen, dat ik dit niet wist en altijd had geloofd, dat men een verzoekschrift ter eeniger tijd kon indienen. Maar op den inhoud er van wilde men niet ingaan. Kerkrechtelijk en formeel was het niet in orde, volgens den praeses. Maar dat is mij nog niet duidelijk. En tegen welk artikel der kerkenorde overtreden is, zal wel niet bewezen kunnen worden, want er is geene kerkenorde in de geheele wereld waar zij zich ooit bij aangesloten hebben. Er is er geen die goed genoeg is voor hen, daarom een nieuwe basis of grondslag. En als wij daartegen gezondigd hebben, dan is dat niet onze schuld, want niemand weet wat daarin staat of wat daarin komen zal. En de zaak in ons verzoekschrift was toch zeker ook geen zaak van Matth. 18:15, want schier de geheele gemeente wist het.

Vervolgens deed ik de vraag, of het kerkrechtelijk was, dat de praeses in zijn eigen zaak presideerde. Er werd mij verzekerd dat het niet zijne zaak was, en hij president was en bleef van deze vergadering. En dat is ook geschied want, niemand anders heeft een woord gesproken (hoe zou men er eenigszins een woord tusschen kunnen krijgen) behalve een diaken, die, toen ik mijn papieren opvroeg, den Dominee gauw voor moest zeggen, dat zij daar nu toch niet op in zouden gaan. Verder werd door mij gevraagd, of de praeses dacht, dat hij in *alles* kerkrechtelijk handelde. En dat was mis, hoor! Als antwoord volgde: "hij stond niet voor de rechtbank." En hij was ook niet van plan om langs die lijn mijne vragen te beantwoorden. "Don't you believe it." En al zou men ook feiten weten van 2 of 3 ouderlingen, dat baat niets, omdat het niet wettig is. Men moet wettig op de kerkeraadsvergadering komen, dan kan je in alles de noodige informatie bekomen. Zoodat, als men dingen weet of hoort, maar niet wettig van den kerkeraad, dan kan het geen waarheid zijn. Ik heb tot tweemaal toe gevraagd om dingen voor te brengen, waarvan ik wist dat ze waarheid waren, met de bijvoeging, dat de kerkeraad het gezegde kon tegenspreken of toestemmen. Maar neen, hoor. Niets zeggen, buiten het verzoekschrift om. Toen dachten wij aan de mug en den kemel en aan het meten met twee maten. Want als de wind uit een anderen hoek waait, is mij wel eens gezegd, dan laat het formeel veel te wenschen over. Dat kan men in de S. B. van 15 Juni wel lezen, toen sommigen van Grand Rapids hier moesten komen, om tegen Brondyk's schrijven te protesteeren. Toen mocht er wel veel gezegd worden, dat ook niet in verband stond met het schrijven van dien broeder.

Maar om terug te komen op mijn ervaring voor den raad: er werden in mijn bijzijn eerst wat veeren op mijn hoed gezet. Maar ik bleef toch een beetje tegenprutelen. En toen meende ik te gevoelen, dat ik bang gemaakt werd voor het aardsche gerecht. Of het gemeend was weet ik niet. Maar wel had men succes daarmee bij mij. Nu betwist ik hun het recht daartoe niet. Maar ik schaamde mijzelf voor die gedachte om iets in het court te brengen, wat de genade onzes Gods alleen toch bij machte is om uit den weg te nemen. En nadat men mij eerst nog aanspoorde om toch in alles stiptelijk den kerkelijken weg te bewandelen, dacht ondergeteekende het beter om vrijwillig zijn naam er af te doen. En toen heb ik aanstonds mijn papieren opgevraagd. Want als ouderlingen, die het mee door hebben gemaakt, niet worden gesteund door den kerkeraad, wat moet een lid dan verwachten? Daar komt nog bij, dat ik in de maand Maart, 1927, tweemaal een schrijven heb gericht aan den kerkeraad, vragende naar welk kerkrecht men handelde in sommige opzichten. Ik heb daar afschriften van. En ook des kerkeraads schrijven, hetwelk geen antwoord is, overeenkomende met mijn vragen. En daarom gaf ik voor den raad zijnde toch niet veel voor hun advies, omdat het verleden mij duidelijk maakte, hoe onwillig deze raad is om open en bloot voor den dag te komen. Wat mij aanspoorde om mijn papieren op te vragen? Ik verloor mijn respect voor Ds. Danhof en den raad der gemeente. Ik heb eenigszins hun koudheid en liefdeloosheid gevoeld. Daarin werd ik, den volgenden avond, toen er verscheidene committees rondgingen, om de broeders en zusters te bezoeken, die geen gehoor aan den oproep hadden gegeven, gesterkt. Want het ontglipte een ouderling: "waarom neemt u uw papieren niet op, maar doet uw namen van die lijst af;" met de toevoeging: "sluit je niet aan bij die bunch!" Maar dezelfde broeder zeide nog meer: "zal het ooit weer goed gaan, dan moet óók onze Ds. naar beneden, net zoowel als Ds. Hoeksema." Dat getuigt zeker niet sterk voor de onschuld.

Nog één ding dat de aandacht niet mag ontgaan. Men waagt zich hier aan profetie. Al de kleine gemeenten zullen met verloop van tijd verdwijnen. Nu kan dat wel, ik laat mij daarover niet uit. Maar eigenaardig is, dat men hier spreekt over den nieuwen grondslag die gelegd wordt in Kalamazoo; ja, als die maar eens klaar is, en diezelfde verdwijnende gemeenten daar maar eens inzage van krijgen, dan is men gereed om de protestantsche kerken te verlaten. Daar zal ik mij ook niet over uitlaten, omdat ik niet weet wat zij doen zullen. Maar als hetgeen wat hier zoo al geschiedt, staaltjes zijn van den nieuwen grondslag, dan zal dat toch wel niet zoo vlug gaan.

U dankende voor de plaatsing, verblijven wij uw broeder in den Heere, JACOB J. EMAAR

Kalamazoo, Mich., 125 Maple St.

AREN VAN ANDERE AKKERS

De Godsdienst Middel tot Materieel Winstbejag

Evenals voor de Romeinen in de dagen van Tertullianus (een "kerkvader" in de derde eeuw na J. C. — Red. H. A.) is de godsdienst ook in onzen tijd voor velen niet anders dan een middel tot bevrediging van materieele wenschen, zooals bescherming tegen vijandige volken en natuurkrachten, en vermeerdering van aardsch bezit, dit is en blijft hun het hoofddoel der godsvereering.

De religie tot dienares der politiek en der geldgierigheid verlaagd.

Dr. F. W. C. L. Schulte
In: "Het Heidendom bij Tertullianus"
G. VAN BEEK

Wat Godsdienst Is

Godsdienst is geen leer, die verstandelijk bewezen kan worden en wier aanneming te meer verdienstelijk is, naar mate hij meer mysteriën bevat. Godsdienst is ook geen doen, alsof de verplichting, die van rechtswege op ons rust, ooit onze zedelijke machteloosheid opheffen en een weg der verlossing ontsluiten kon. En godsdienst is evenmin eene romantische stemming, eene aesthetische aandoening des gemoeds, een middel tot versiering van onze menschelijke natuur, als ware God er om ons en wij er niet om Zijnentwil. Maar godsdienst is meer, is iets anders en hoogers dan dat alles te zamen; het is een dienen van God met heel het verstand en met heel de ziel en met alle krachten, het zichzelven stellen tot een levende, Gode welbehagelijke offerande, het onvoorwaardelijk vertrouwen op God als de rotssteen van ons heil en ons deel in eeuwigheid.

Dr. H. Bavinck
In "Christelijke Wereldbeschouwing"

Economie naar Christelijke Belijdenis

Economie naar Christelijke belijdenis is de leer van de wijze, waarop de mensch heeft huis te houden met de stoffelijke goederen: a) ter vervulling van de taak door God hem opgedragen inzake zijn eigen verzorging; b) als medearbeider Gods aan de volle ontplooiing en ontwikkeling der stoffelijke wereld; en c) tot verhaasting der voleinding en der wederkomst van Christus.

Deze definitie is niet egocentrisch, maar plaatst God in het middelpunt ook der stoffelijke wereld en van ons denken en werken.....

We zullen eerst zoeken het koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid, en alle andere dingen, ook de stoffelijke goederen, zullen ons worden toegeworpen.

Een tweede punt is:

Indien wij medearbeiders Gods zijn en de voorrang van het geestelijke boven het stoffelijke altijd en overal doorgaat, dan moet de mensch als beelddrager Gods zich zooveel mogelijk van de materieele kracht afwenden om te komen tot den geestelijken arbeid.....

Alleen het christendom kan het heidendom in de economie dooden!....

Uit "De Maatschappij," 1st jaargang, No. 16, door Dr. J. A. Nederbragt, 21 Januari 1926.

INGEZONDEN

Waarde redactie van de S. B.!

Wil s. v. p. onderstaande woorden plaatsen in de S. B. Bij voorbaat mijn dank.

Reeds lang hadden we iets verwacht van Ds. H. Danhof en van B. J. Danhof. Temeer, daar hij ons verleden najaar verzekerde, dat hij en zijn oom gingen schrijven over de dingen, die zich in 't laatste jaar in ons kerkverband hebben voorgedaan. Doch tevergeefs tot nog toe. En waar het al zoolang geduurd heeft en we nog niets vernomen hebben, zullen we de hoop maar opgeven; misschien worden we dan nog eens verrast.

Maar wat ik nu eigenlijk zeggen wou is dit: Mr. B. Bouma, die vroeger onze ouderling was hier in Hull, vertelde mij niet lang geleden, dat hij overvloedig bewijs had, dat Ds. Hoeksema zich schuldig gemaakt had in de zaak R. Danhof en ook aan B. J. Danhof en Ds. H. Danhof, alsmede dat de stukken in de laatste nummers van de S. B. van de hand van Mr. Lemmers en Mr. Brondyk van Kalamazoo en van Mr. E. Van der Werf van Hull leugens zijn. Wij hebben hem toen aangeraden deze stukken op te sturen voor plaatsing in de S. B., doch Mr. Bouma beweerde, dat de St. Bearer zijne stukken toch niet wilde opnemen. En nu, redacteur, wou ik u eens vragen of dat nu zoo is. Me dunkt, dat u die stukken wel moest opnemen, want Mr. Bouma zegt, dat het feiten zijn.

Groetend, uw broeder in Christus,
Hull, Iowa. P. STIENSTRA.

Antwoord:

Mr. Bouma heeft hoegenaamd geen reden, om te beweren, dat de S. B. zijn stukken niet wil opnemen. We hebben nog nimmer geweigerd, om iets te plaatsen en zullen dat ook in de toekomst niet doen, mits natuurlijk voldaan wordt aan de gewone regels van fatsoen. We kunnen ons blad niet vuil maken.

Ik zou hem daarom aanraden, die stukken onder getuigen aan mij te verzenden. Ik zeg onder getuigen, omdat het reeds meer gebeurd is, dat men beweerde stukken te hebben opgezonden, die niet werden geplaatst. En ik beloof Mr. Bouma, mits die stukken niet zoo vuil zijn, dat ze niet voor plaatsing geschikt zijn, dat ik al zijn bewijzen zal publiceeren. Natuurlijk met mijn antwoord.

Om Mr. Bouma een beetje tot het opzenden van zijn stukken te prikkelen, wil ik hem voorshands wel zeggen, dat hij zulke *bewijs*stukken niet heeft, omdat ze niet bestaan.

H. H.

EEN GEMEENTE DOOR HAAR KERKERAAD TOT BEWUST MEDELEVEN OPGEROEPEN, OF VERSLAG VAN EEN GEMEENTE-VERGADERING GEHOUDEN TE KALAMAZOO, MICH.

Aan den avond van Maandag, den twintigsten Juni laatstleden, werd in het kergebouw van de zich noemende Protesteerende Eerste Christelijke Gereformeerde Gemeente te Kalamazoo, Mich., eene eigenaardige, of liever gezegd, eene vreemde en eenigszins zonderlinge kerkelijke vergadering gehouden van leden dier gemeente, opgeroepen door den kerkeraad dier gemeente, met het doel om "bij monde van den president (des kerkeraads) aan de gemeente mededeeling te doen van ons huidig standpunt en wat daartoe heeft geleid, aan de hand van officieele besluiten en daarmede in verband staande ingediende stukken; opdat ieder behoorlijk bewust moge kunnen medeleven en er een einde kome aan allerlei praat en daardoor veroorzaakte onrust" — gelijk op het "Bulletin" der gemeente, het eigen orgaan van Ds. H. Danhof, stond vermeld.

Van het gesprokene in die samenkomst door Ds. H. Danhof (want deze alleen had het woord en niemand anders, het psalmgezang der vergaderden er nu buiten gelaten, en discussie zou niet worden toegelaten, naar Zondag te voren van den kansel was afgekondigd) vindt de lezer hieronder een uitgebreid verslag.

Welk verslag wel niet letterlijk alles van het verhaalde door Ds. H. Danhof weergeeft, maar dat toch wel grootendeels een nauwkeurig en goed denkbeeld verschaft van het daar in de vergadering door ons en anderen gehoorde, en dat met de eigen woorden door Ds. Danhof gesproken.

Dit "verslag" werd door onderscheidene broeders erkend naar waarheid te zijn opgemaakt en een getrouwe schildering te zijn van het ter voornoemde vergadering door Ds. Danhof bekend gemaakte.

De namen dier broeders zijn in ons bezit.

Wij hebben dit verslag met een bepaald doel in stukjes gesneden en die met nummers voorzien welke nummers verwijzen naar opmerkingen en nootjes aan den voet van dit verslag ten beste gegeven.

Het onsamenhangende van dit verslag, en de tegenstrijdige en deels onware verklaringen die daarin voorkomen, zijn van zelf niet voor onze rekening.

Aanteekeningen van het gesprokene door Ds. H. Danhof, president van den kerkeraad der Protesteerende Eerste Christelijke Gereformeerde gemeente van Kalamazoo, Mich., in een samenkomst dier gemeente op Maandagavond, 20 Juni, 1927, in het kerkgebouw der gemeente aan South Park street.

Opening der vergadering door Ds. H. Danhof om 7 uur 45 minuten.

Hij geeft op te zingen van Psalm 119 het 17de vers.

Hij leest voor uit de H. Schrift de Psalmen 122 en 123.

Hij gaat voor in het gebed tot God en vraagt om een zegen, opdat allen bewust zouden kunnen medeleven en handelen in de zaken der gemeente.

Een "enkel woord vooraf" wordt door Ds. Danhof gesproken in verband met 't karakter dezer vergadering.

Hij doet verder voorlezing van de "Bekendmaking" voorkomende op het "Bulletin" der Protesteerende Eerste Chr. Geref. gemeente van 19 Juni, 1927.

Hij zegt dan, dat de leiding van deze vergadering bij hem alleen berust: dat hij alleen namens den kerkeraad het woord heeft in deze vergadering. Om "ons standpunt" toe te lichten. 1)

Het karakter dezer vergadering staat in verband met ons huidig standpunt en met Artikel 76 der Dordtsche Kerkenordening, betrekkelijk het afhouden en uitstellen van het Heilig Avondmaal, en met betrekking tot de ontvangst van een stuk, onderteekend door onderscheidene personen, waarvan sommigen nog tot de gemeente behooren.

Ds. Danhof zegt verder, dat de kerkrechtelijke zijde van deze vergadering goed in het oog moet worden gehouden, ook door menschen die vaardig met de pen zijn. Dan kunnen zij daaraan publiciteit geven. Dat is wel goed. 2)

In normale kerkelijke omstandigheden zeggen wij dergelijke zaken vanaf den kansel; maar thans is de toestand niet normaal, wegens beroering in de gemeente. 3)

De kerkeraad ga er niet te spoedig toe over om te besluiten tot het uitstellen of afhouden van het Heilig Avondmaal.

Zulk afhouden of uitstellen van de bediening van het H. Avondmaal door den kerkeraad wordt anders van den kansel afgekondigd.

Dit afhouden van het H. A. is geen eigenlijke tucht, maar voorzorgsmaatregel om erger dingen te voorkomen, omdat anders wel gevaar zou kunnen bestaan, dat de zaak des Avondmaals niet heilig zou kunnen worden gehouden. Om deze reden is deze vergadering belegd.

Wat gaf nu aanleiding om te doen zooals de kerkeraad nu heeft gedaan? In onze jongste gewone kerkeraadsvergadering werd een stuk ontvangen aan den kerkeraad gericht en onderteekend door ruim twintig personen, een stuk betrekking hebbende op de aanstaande viering van het Heilig Avondmaal in de gemeente.

Deze zaak kon niet wel afgedaan worden vóór den gewonen tijd bestemd voor de viering van het Heilig Avondmaal.

Daarom heeft de kerkeraad de bediening van het Avondmaal eenigen tijd uitgesteld.

Wij zullen u nu het bewuste stuk voorlezen. Namelijk den inhoud daarvan. Namen der onderteekenaars

vooreerst nog niet. (Volgt nu de voorlezing van het volgende verzoekschrift aan den kerkeraad gericht: Van dezen inhoud): 4)

Aan den kerkeraad
der Protestantsch Gereformeerde Kerk
van Kalamazoo, Mich.,
zich noemende: Protesteerende Eerste Christelijke
Gereformeerde Gemeent van
Kalamazoo, Mich.

Waard Broeders:

Ondergeteekenden, allen leden uwer gemeente, voelen zich genoopt, met het oog op de komende viering van het Heilig Avondmaal in de gemeente, het ernstig en dringend verzoek tot u te richten, om tot die bediening van des Heeren Verbondsdisch door den leeraar der gemeente, Ds. H. Danhof, niet te besluiten, voor en aleer genoemde leeraar belijdenis heeft gedaan van het bewandelen door hem van een diep zondigen weg als voorganger der gemeente, gelijk

Ten eerste, in den Standard Bearer, Vol. III. No. 15, onlangs is publiek gemaakt, dat hij zijn ambt en ambtelijke positie in den kerkeraad heeft misbruikt door ongeoorloofde pressie uit te oefenen op den kerkeraad door het herhaaldelijk dreigen van zijn ambt te zullen neerleggen, indien de kerkeraad, gelijk toch plicht was te doen, afgevaardigden benoemde naar de vergadering van de Classis van Feb., 1927; ten einde alzoo zijn eigen zondig doel te bereiken om te breken met ons kerkverband; welke zaken van algemeene bekendheid zijn in de gemeente; en

Ten tweede, wegens den algemeenen toestand der gemeente, die op heden huns inziens van zondigen aard is, dat van een bij den Heere aangename en der gemeente stichtende viering van het Nachtmaal des Heeren geen sprake kan zijn.

Ook verzoeken zij, dat de kerkeraad aan Ds. H. Danhof den eisch voorlegt van zijn zonde in dit opzicht te belijden voor kerkeraad en gemeente beide, en van hem de belofte afvraagt, dat hij mede van harte pogingen zal aanwenden om den band weder aan te leggen, die de kerkeraad, door toedoen van den leraar, moedwillig heeft verbroken.

En, dat de kerkeraad zijnerzijds onverwijld heenga om de breuk te herstellen, die de gemeente afgescheurd heeft van het kerkverband der Protestantsche Gereformeerde kerken, waartoe zij rechtens, naar geschiedenis en roeping, behoort.

U vreeze Gods, liefde tot de waarheid, trouw aan uwe ambtelijke roeping, en recht mannelijk gedrag toewenschend, teekenen

Uwe medelidmaten der gemeente,
(Volgen handteekeningen)

Nu, (vervolgt Ds. Danhof) daar is vooreerst de aanklacht, dat de leeraar een diep zondigen weg bewandelt. En dat deze zaak, gelijk andere in het stuk genoemd, "van genoegzame bekendheid" zou zijn.

Maar hier wordt niets bewezen, slechts alleen beweerd. 5)

En natuurlijk, indien deze zaak niet op de rechte wijze is ingedacht en dat stuk is ingediend en dat stuk is behandeld geworden, dan zullen de verzoekers moeten worden geweerd van het Heilig Avondmaal. 6)

Intusschen besloot de kerkeraad evenwel tot de viering des Avondmaals, en aanstaanden Zondag hebben wij de voorbereiding daartoe.

Er werden geen klachten bij den leeraar ingebracht. ook niet tegen den kerkeraad. Men komt maar zóó met beschuldigingen aan.

Het is dus wel een eigenaardige zaak.

Hier is echter een persoonlijke zijde aan verbonden, inzake mijn ambt neerleggen.

Als ik eens mijn ambt ging neerleggen, als ik eens ging bedanken, dat zou ontzettend zijn, denken vele menschen.

Maar is zoo iets dan zoo vreemd? Daar steekt toch op zich zelf geen kwaad in?

Holwerda en Breen en Dr. Janssen en prof. Ten Hoor deden dat toch ook. 7)

En Brondijk en Van der Roest legden toch ook hun ouderlingschap neer.

Dat is allemaal ook hunne zaak. En als ik nu eens bedankte, dan hebt gij daarover niets te zeggen. Dat is geheel mijn eigen zaak.

En wij kunnen ons doen kerkrechtelijk, voor den aardschen rechter en voor de kerkelijke rechtbank, geheel verantwoorden.

In het verzoekschrift u nu voorgelezen ontbreekt alle bewijs.

Wij spreken nu nog niet over het formeel verkeerde van de zaak.

En zonder bewijs wordt maar allerlei leelijks omtrent den leeraar rondgestrooid. 8)

Wij willen u nu een ander stuk voorlezen, dat de kerkeraad heeft ontvangen (Ds. Danhof doet nu voorlezing van 'n schrijven, dat, naar wij meenen, broeder Jonker aan den kerkeraad heeft gezonden).

(Door allerlei andere bezigheid en velerlei oponthoud bleef het opvragen van een afschrift van dit schrijven aan broeder Jonker door ons achterwege voor geruimen tijd. Ten slotte werd broeder Jonker ernstig ziek, en stierf hij, eer wij er gedachte van hadden, binnen enkele dagen tijds.)

"Uwe handeling is scheurmakerij en willekeur" staat daarin vermeld.

Nu wordt het nog niet beter.

Deze man heeft voorts nog de klacht tegen mij, Ds.

Danhof, dat ik "den kerkeraad naar mijn pijpen laat dansen"!

Wat! Deze, kleine zwakke man! Is die zoo ontzettend sterk? Ha! Dat is mooi! Zou die kleine man zooveel kracht en macht hebben? Wat een wonderlijken kerkeraad heeft hij dan! Heeft die kerkeraad dan heelemaal geen benul meer?

Maar wat dat "naar zijn pijpen dansen" betreft zouden de kerkeraads notulen wel anders kunnen antwoorden, denk ik!

En die notulen zijn officieel. En iets anders geldt niet. 9)

Wij zullen u nu nog een stuk voorlezen. Maar vooralsnog geen namen noemen. Dat komt later wel aan de orde.

Wij zijn nu hier voor degenen die misleid zijn, die niet weten hoe te handelen, en die rechte informatie wenschen, op de plaats waar ze daarvoor moeten wezen.

Doch, laat ons nu eerst eens handelen over de zaak der tucht.

Velen verstaan de zaak der tucht niet.

Nu, zonder leiding van den kerkeraad gaat dat dan ook niet, verstaan wij die zaak niet goed en recht. Dat is best te denken.

Om goed gereformeerd in het stuk der tucht te zijn is niet zoo gemakkelijk. En om het te weten moet ge bij den kerkeraad zijn.

Als men in het openbaar in het midden der gemeente belijdenis des geloofs aflegt, dan wordt door den kerkeraad ook gevraagd: "Indien gij u kwaamt te ontgaan . . . zoudt ge u dan aan de kerkelijke tucht willen onderwerpen? En dan wordt geantwoord: Ja!

Maar met dit stuk (verzoekschrift der "vier en twintig") houdt men daarmee in het geheel geen rekening.

En vast staat, dat de kerkeraad moet regeeren. Ook deze kerkeraad. Dat mag ook niet anders. Hij mag niet toelaten, dat ook maar iemand zelfstandig handelt. Niemand mag den kerkeraad forceeren. 10)

Aan het stuk (der "vier en twintig") of schrijven hier toegeven, zou prijsgeven van het gezag van den kerkeraad zijn.

En alle actie zooals deze actie van het "verzoekschrift" moet onvoorwaardelijk worden veroordeeld. 11)

Er is wel gezegd vroeger en later: Waarom schrijft de dominee niet? Die zwijgt stemt toe, wordt dan gezegd. Dat zou toch een mooie zaak wezen. Niet alzoo. Wij schrijven niet tegen alles wat maar gepubliceerd wordt. Neen, hoor!

De kerkeraad regeert. Dat is de zaak!

Zijn er bezwaren of wat ook, dan die op wettige wijze ingediend. De kerkeraad mag zich niet verlagen. 12)

Wij hebben hier evenwel geen debatteerclub, en voeren hierover geen discussie.

En wij zullen nooit iets publiceeren. 13)

Er zijn wetboeken en er zijn wetten voor de oefening der kerkelijke tucht. Namelijk onze Kerkenorden.

Er is verschil tusschen verborgen en openbare zonden.

Een kerkeraad die in strijd handelt met Mattheus 18 staat schuldig, doet zonde. Openbare zonde behoeft niet behandeld te worden naar den regel van Mattheus 18.

Het afhouden van het Avondmaal staat aan den kerkeraad alleen.

Wij bespreken van avond geen concrete gevallen. Die zijn alleen voor den kerkeraad. Wij zullen ook geen namen noemen. 14)

Er zijn verschillende trappen in het afhouden van het Avondmaal, in het oefenen der tucht.

Afhouding van het Avondmaal heeft niet steeds te maken met schuldig zijn of niet schuldig. Kan geschieden om des tijds wille in een of andere niet recht gekende zaak of om andere reden.

Afhouden van het Avondmaal is dan ook geen zaak van censuur. Is wel tucht, maar geen excommunicatie. Er is een kleine ban en een groote ban. Op zichzelf leidt de kleine ban dan ook niet tot excommunicatie. Maar een persoon onder de kleine ban deelt niet in de rechten van zijn lidmaatschap; kan bijvoorbeeld niet stemmen in kerkelijke vergaderingen.

Er is essentieel verschil tusschen de kleine en de groote ban.

(Ds. Danhof gaat dan na, zooals hij dat ziet, hoe de *vier* verschillende trappen met derzelver voorafgaande vermaningen, in de oefening der kerkelijke tucht werken of gebruikt worden.)

"Nog eens," herhaalt Ds. Danhof, deze kerkeraad spreekt niet over concrete gevallen. Dat mag hier niet. Hij zal ook geen namen noemen. 15)

En als een persoon, die door den kerkeraad afgehouden is van het Avondmaal zulks bekend maakt, dus een tuchtzaak openbaart, dan maakt hij zich schuldig. 16)

Gij weet dan nu ons standpunt. 17) En de kerkeraad zal daarvan niet afwijken. Gij moet, als gij wat hebt, bij den kerkeraad komen en bij de betrokken partijen, en dat in den rechten, kerkelijken weg.

Als het den leeraar geldt, als ambtsdrager, bij den kerkeraad.

Betrekkelijk iets hem persoonlijk betreffende, dan moet gij bij hem zelf komen.

En als ge met iets officieels op de hoogte wilt komen, dan moet ge bij ons komen, en bij niemand anders.

Anders vergrijpt gij u aan de rechten des kerkeraads. 18)

Wij willen nu een andere beschuldiging behandelen. Namelijk die van bedreiging van den kerkeraad door den leeraar. Immers de leeraar zou 17 of 18 mannen leden van den kerkeraad dreigen en dwingen, en naar zijn pijpen laten dansen.

Staat van zoo iets nu wat opgeteekend in de notulen van den kerkeraad? Ik vraag, ik eisch bewijs daarvan?

Ik mag niet toelaten, dat iemand mij de leiding uit de handen neemt in den kerkeraad en in de gemeente.

Ook ben ik geen man van ja en neen, hoor! Mijn ja is ja, en mijn neen, neen. Ik ben een man uit één stuk, hoor! Op mijn woord kan men aan!

Gezegd wordt, dat ik niet deug. Maar ik heb de teugels in handen, hoor! Bij dezen man! En niemand krijgt die er uit, hoor!

(Met verheffing van stem gesproken.)

Een derde bezwaar werd tegen mij ingebracht, behalve dat van mijn bedanken. En dat mag ik toch zeker wel, hé? En mijn bedreigen, dat ik echter nimmer heb gedaan, gelijk uit officieele stukken blijkt. 19)

Dat derde bezwaar is het bezwaar van scheurmaken.

Wat ons standpunt is hebben wij onlangs bekend gemaakt in de verklaring van den 27sten Maart l.l. 20)

Ongetwijfeld hebben toen velen gezegd: Wat kunnen wij nu daarmee doen? Natuurlijk, niet veel. Maar dat behoeft ook niet.

Het is een zaak van kerkregeering, en dat behoort aan den kerkeraad toe. En achter deze zaak ligt een breede behandeling van allerlei kerkrechtelijke zaken en gevallen.

Ds. Danhof leest nu de verklaring voor, die Zondag, 20 Maart, 1927, van den kansel werd afgelezen:

"Overwegende, dat aan den grondslag, waarop de *Protestant Reformed Churches* zich hebben vereenigd, feitelijk elke verbijzonderende belijning en preciseerende omschrijving ontbreekt, welke toch vereischt worden door onze speciale positie en onderscheiden roeping; — en verder oordeelende, mede in 't licht van verscheiden feiten, omstandigheden, en opgedane ervaringen, dat eene nader bepalende en aanvullende, voor ons bevredigende herziening daarvan, voor het tegenwoordige althans, niet door gemeenschappelijke actie is te verkrijgen; — zoo besluit de kerkeraad, om zelf een basis voor kerkelijke gemeenschap te ontwerpen, in aansluiting met de nu verouderde 'Acte van Overeenkomst,' synodale beslissingen inzake de door ons ingediende protesten, en naar eisch van eigen geschiedenis, verhoudingen, en de daarin liggende bepalingen van onze plaats en eigenlijke taak; — alsmede om hiervan mededeeling te doen aan de gemeente.

"Tevens besloot de kerkeraad, om voor dit werk eene commissie te benoemen, bestaande uit ouderling C. Van der Roest en den leeraar."

Ds. Danhof vervolgt nu: "die zaak van die basis was een zaak, die de leeraar alleen had te behandelen, moest door *hem* klaar gemaakt worden. 21)

Hoe staat het nu met die zaak van die basis?

Is dat stuk nog niet klaar? Neen!

En als er hier geen verandering komt, dan zeg ik u, dan komt er een heel ander eind aan hier!

De gemeente moet weten dat ik heel veel werk heb te doen. En ik ben maar een klein, zwak mannetje. Ik kan ook niet alles tegelijk doen! Dat moet men niet denken, hoor! Men moet niet het onmogelijke van mij vergen.

Doch onze toekomst hangt juist daaraan, dat voor de menschen worde duidelijk gemaakt, dat wij als kerk een geestelijk recht van bestaan hebben, en ook een toekomst.

Maar als zóó wordt doorgegaan als nu, dan nooit dien weg van de basis op. Doch in de toekomst zal het komen.

De moeilijkheden in het kerkelijk leven sedert de scheiding uit de Chr. Geref. kerk zijn niet te noemen. Zoovele zijn die geweest.

Wanneer ge zoudt eischen, dat de kerkeraad al die moeilijkheden zou noemen of bespreken, dan zou men wel werk hebben van avond. 22)

Doch dat behoeft ook niet.

Dat is een zaak van den kerkeraad.

Maar de toestanden waren ondragelijk. 23)

In Augustus 1926 hebben wij dan ook gezegd, dat wij eenvoudig niet konden samengaan met de Protestantsche Gereformeerde kerken.

Die samenwerking was onmogelijk, dat kunnen wij wel ervan zeggen. 24)

In hoofdlijnen gingen die moeilijkheden over de school, het kerkverband of de classis, het stichten van gemeenten, en dergelijke.

Ik vertrouw, dat anderen daarvan wel meer zullen weten, en of ik ook verkeerd zie misschien.

Ons huidig standpunt is ongeveer gelijk aan dat, toen wij eerst uit de Chr. Geref. kerk zijn geworpen, en toen wij eerst zijn samengekomen.

Allemaal gekheid die praat, dat wij samen als kerken zijn uitgeworpen. Iedere leeraar, en elke kerkeraad is afzonderlijk geschorst en afgezet, en op verschillende gronden buitengeworpen.

De gemeenten zijn niet afgezet.

Vroeger heeft de kerkeraad der Eerste Chr. Geref. gemeente tot mij gezegd, toen ik werd uitgeworpen: U heeft zich niet te bekommeren. U blijft in uw ambt. En hij verbood mij ooit weer te spreken over het neerleggen van mijn ambt.

En of menschen achter mij stonden is nooit door mij overwogen.

(Wordt vervolgd)

G. VAN BEEK